МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 60 (4227). ШОАТТА, 21 май, 1966 шу. Мах 2 кеп.

ТАЙЖАЧА ОКЕАНА ЙИСТЕРА ЦІЕЙ

ВЛАДИВОСТОК, 19 май. (ТАСС корр.). БІайха малх а хьежаш хоза ди денад советски Приморья столице. Тахан Іурре а денз иллехи, ашарехи, зизаехи, гІоабаьннача вахахи йиза яр город. Транспаранташцеи плакаташцеи егача улицашка гІолла «Динамо» яхача стадионагахьа ухар къахьегамхой колоннаш. Бе-бе бесаш долча, терказ латтача цІеча кІадашеи вымпелашеи хьалйиза цун че Амурски залива йисте я.

Цигга, стадионе, тахан Приморски краяна Ленина орден дІалуш яр. КПСС крайкомеи къахьегамхой депутатий краевой Советеи общественни организацей, эскара бІуний а викалашца цхьана хинна торжественни заседани лоацца къамаьл а деш хьайийлар крайисполкома председатела М. М. Кузнецова.

Торжественни заседане дакъа лоацача 20 эзар саго чІоагГІа тІоараш тох сийлахьча президиуме КПСС ЦК Политбюро харжа аьнна предложени елча.

Заседане къамаьл ду гулбеннараша безаме тІайийцача КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума члена Л. И. Брежнева.

КПСС Центральни Комитето, СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумои Министрий Советои тІадилларах цо дег тІара даькъала бийцар цига гулбеннараш, хІаьта царга гІолла болхлой, колхозхой, интеллигенци, тІемахой — Дальневосточникаш Краснознаменни Тихоокеански флота морякаш, берригa приморцаш доаггІаш деннача совгІаташца—Ленина орден яларах, хІаьта коммунистически общество хьалъеча, цар башха-дикача крае экономикеи культуреи дегІайоалаеча лоаттабеча къовсаме керда толамаш дахар ловш ловца а баьккхар.

Л. И. Брежнева Іодеш халкъа боахам дегІаккхувлача толамаш дахарах Приморски краяна Ленина орден ялара дола СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Указ.

Цига вІашагІа мел кхийттараша детташ тІоараш а долаш Л. И. Брежнева Приморски края байраках дІайолл Ленина орден.

Советски Союза Гимн локх. Артиллерийски салют еш йоккхий топаш ювл. Портерча кемаша моаршал хоаттача хьисапе гудокаш тел.

Ший къамаьл чакхдоаллаш Л. И. Брежнева цІаькха а совгІат дег тІара даькъал дувц. Приморски края толамаш дахар, Приморье баха берригa нах ираз долаш хилар ловш ловца а боаккх.

Новкъоста Брежнева лаьча къамаьлага чІоагГІа уйла тІаяхийта ла а дийгІар, деттача тІоарашеи «Хоастам хилба КПСС-а», «Хоастам хилба КПСС Ленински Центральни Комитета!» яхаш кхайкадеча дешашеи дуккхаза юкъах даьхар.

Жоп луш къамаьл дир КПСС крайкома хьалхарча секретара В. Е. Чернышева.

— Тха краяна Ленина орден ялар доккха а дог гІоздоаккхаш а дола цІей да берригача Приморцашта,— аьлар цо. — Приморцашта массаза а холу Дальни Востока экономикеи культуреи дегІаккхувлара КПСС Ленински Центральни Комитетои Советски правительстваи чІоагГІа йоакхо еш хилар. Ленина орден ялар—из да рыбакийи морякийи гІишлошъерийи хьу кийчъерийи, горнякийи а геологийи а, юртий къахьегамхойи интеллигенци тха кхалнаьха, кагийча наьха мехкарий, краерча берригача къахьегамхойи балха лаккха мах бар.

Из долла хІама бахьан долаш Приморцаша дег тІара баркал оал КПСС Центральни Комитета, СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума, СССР-а Министрий Совета.

Цул тІехьагІа къамаьл дир «Дальзавода» мастера И. Г. Пострякова, «Коммунар» яхача колхоза председатела Социалистически Къахьегама Турпала В. Б. Крамарева, медицински института студентка Илларионова Ольгас.

Приморций доккха совгІат дег тІара даькъал дийцар лоаллахарча краяйи областийи делегацей кулгалхоша: КПСС Хабаровски крайкома хьалхарча секретара А. П. Шитикова, КПСС Сахалински обкома хьалхарча секретара П. А. Леонова, КПСС Магадански обкома секретара С. А. Шайдурова, КПСС Амурски обкома хьалхарча секретара С. С. Авраменкос, КПСС Камчатски обкома хьалхарча секретара М. А. Орлова, Краснознаменни Тихоокеански флота командующе адмирала Н. Н. Амелькос, Дальневосточни военни округа бІуний командующе инарал-полковника И. Г. Павловске.

Геттара чІоагГІа раьза хинна тІаэц КПСС Центральни Комитетага. СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР-а Министрий Советага моаршал луш письмо дахьийта аьнна енна предложени.

* * *

Йоккха спортивно - художественни представлени хилар стадионе.

Балха ди чакхдаьнначул тІехьагІа Владивостока паркашкеи скверашкеи юха а лекха йолаелар музыка. Художественни самодеятельноста коллективаш концерташ увттадеш яр. Саррахьа иллюминаце цІерашца лепа йолаелар город. (ТАСС).

Ленински комсомола XV-гІа съезд

18 мая съезда сайрийнара заседани.

Съезда балха юкъе дакъа лоацаш ба КПСС ЦК Политбюро член **А. Я. Пельшеи** КПСС ЦК секретарь **Б. Н. Пономареви.**

Председателал деча ВЛКСМ ЦК секретара **А. Камшалова** дош лу Азербайджана ЛКСМ ЦК хьалхарча секретара **Э. Кафаровайна.** Цо съезда дувц республика комсомола деналера гІулакхаш.

Тха комсомольски организаце керттера йоакхо еча гІулакхех цаІ да, белгалдоах ВЛКСМ Свердловски обкома хьалхарча секретара **В. Житенева,** — болхлой класс хувца тІехье кхеяра йоакхо елга.

Уральски кагирхоша, йоах В. Житенева, хьалкхоаб американски агрессораштa духьалара Вьетнама турпалера къовсам.

Трибуна тІа я город Ивановерча Дзержинске цІерахча фабрика прядильщица **В. Смирнова.** Цу йоІо ший машинашца Советски Союзе эгтара лакхагІа йола овсарле яьккхай.

Ивановски прядильщица съезда дош лу ший пхе шера задани диъ шереи ворхІ беттеи кхоачашъе а кагирхошта ший профессе дикагІа йола приемаш Іомаяь караерваяра новкъостал лоаттаде а.

Педагогий, просвещене болхлой, комсомольски активистий, хьатІакхувш йоагІа тІехье кхееча берригача воспитателий низаш вІашагІтохара проблемашта хетадир ше съезде даь къамаьл РСФСР просвещене министра **М. А. Прокофьева.**

Нагахьа санна таханарча комсомола чулоацам эгтара лоацагІча тайпара дІаоалалургдола формула лаха вай делча, йоах «Комсомольская правда» керттерча редактора **Б. Панкина,** тІаккха ленински укх дешаел нийсагІа а кхеташагІа а кхы хІама ца кораде мегар: «Деча гІулакхаца хьехам бар».

Оратора белгалдоах дунен тІа кагирхой бахьане къовсам латташ хилар. Кагирхой бахьане къовсам лоаттабар да буржуазена ше юхаметтауттаелга, ший строй, ший мораль меттахьа яла йиш ца хилар бакъдеш дІахьувкхилга.

ШоллагІа ди да съезда трибуна тІара дерригача мехкий кагирхой интернациональни доттагІалах лаьца, цар цхьа барт-йиш хиларах а цхьана гІулакхаш леладарах а лаьца дола дІайха дешаш дека. Съезда хььшаша — доазол дехьарча кагирхой организацей делегаташа моаршалаш хетт Ленински комсомолага.

Корея социалистически къахьегама кагирхой Союза Центральни Комитета председатела заместитела **Ним Бон Ира** йоах, берригa корейски кагирхой гІадкхувл шоай вежараша— Советски Союза комсомольцаша даь хача толамаша, хІаьта чІоагГІа раьза болаш уж даькъала а дувц.

Трибуна тІа — Куба къонача коммунистий Союза къаман комитета секретарь **Роберто Оганда.** Цо комсомола XV съездага вежарий революционни моаршал а лу, хІаьта цун эгтара доккхагІа дола толамаш хилар ловш ловца а боаккх.

«Деза новкъостий!» — монгольски комсомоло вайтача викало эрсий меттала аьннача. цу дешаша зале тІоараш деттийт. Монгольски кагирхой революционни союза Центральни Комитета хьалхарча секретара **Чойжилын Пурэвжава** белгалдоах ВЛКСМ XV съезд хІанзарча хана берригача прогрессивни кагирхой вахара боккхача лоархІаме хилар.

Кхоъи ахи миллион хинна ца Іача польски кагирхой организацей члений цІерах къамаьл ду **Станислав Хасяна,** кагирхой организацей цхьана гІулакхаш леладара Ерригпольски комитета председатела. Оаха пайда ийбу, йоах цо, ленински субботникий хана денз вай деьошка кхаччалца парте тешаме гІонча а соратник а йолча Ленински Кагирхой Союза йІаьхийча опытах.

Петру Енаке — Румыне Социалистически Республика коммунистически кагирхой Союза ЦК хьалхарча секретара — шоай мехка берригача кагирхой цІерах йоах, коммунизм хьалъяра, машари прогресси бахьан дерригача советски халкъаца цхьана советски кагирхоша боаржабь турпала къахьегам комсомола XV съездо кхы а чІоагГІа болаболийтарг хиларах тешам бенна хилар.

Шо къамаьл деш Советски кагирхошка дега тІара доагІа вежарий моаршал лу Чехословацки кагирхой Союза Центральни Комитета председатела **Мирослав Завадила.** Цо дувц Советски Союзеи Чехословакеи къона ноахале вІашагІъювзаш долча боккъаларча вежарий хоттамий масалех лаьца.

Югославски кагирхоша боккхача маьхе лерхІ машари общественни прогресси бахьан лоаттабеча къовсама юкъера комсомола роль йоах съезда делегаташка **Миленко Зрелеца,** Югославе кагирхой Союза Центральни комитета секретара. Шун толамаш — уж цунца цхьан ханна дерригача дунен кагирхоша социализми прогресси бахьан лоаттабеча къовсамах хьахиннараш а да.

ДоттагІаша хІара къамаьл массаза ду зало айдаь тІоараш детт.

Цул тІехьагІа делегаташа хорж съезда документаш оттадара йола комисси. Цу тІа сайрийнара заседани дІакъовлар дІакхайкаду.

* * *

КхоалагІа ди да къоначар къахьегама лакха мах барах комсомол раьза хинна партена баркал яхаш хилара дешаш XV съезда трибуна тІара дека.

10 сахьат. ДІайолалу Іуйрийнара заседани. Съезда балха юкъе тахан дакъа лоацаш ба новкъостий **Н. В. Подгорныйи М. А. Сулови.**

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

Цхьа бутт кхоачаш бац СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамий ди тІакхача. Цу ден сийленца накъа яхара социалистически яхье яьннай тха нефтемаслозавода установкай коллективаш. Валовии товарнии продукци арахецара хьалхарча ах бетта план 103 процент кхоачашъяьй завода коллективо.

Яьржача яхье хьалха латт нов. Летковская керте латтача установка коллектив. Валови продукци арахецара 15 ден план 120 процент кхоачашъяьй цо. Планал совгІа арахийцай бІаьш тоннаш. Цул дукха тІехьаюсаш яц цунца яхье яьнна нн. Гилядов, Кулаткин керте латтача установкай коллективаш. Из план 107—111 процент кхоачашъяьй цар.

В. ГОРБАЧЕВА.
нефтемаслозавода инженер-экономист.

ВЛКСМ XV съезде 1966 шера 17 мае нов. Л. И. БРЕЖНЕВА даь къамаьл

Деза новкъостий делегаташ!

Шо гулденнад шоай эгтара йоккхагІйолча комсомольски собране. Из вай мехка берригача кагийча наьхеи мехкарийи вахаре йоккха событи я. Цунна терко тІаяхийтай къонача тІехьено меттел шун даьшеи ноаношеи, шун боккхагІйолча вежарашеи йижарашеи, дерригача вай халкъо.

Съезд дехкарийла я коммунизм хьалъяра программа кхоачашъе партии дерригa советски халкъи доладеннача шерашка союзо баьча балха итогаш е. Оаш дувцаргда комсомола балха керттера дешаш, кийчъергья керда безаме идеяши планаши, белгалдоахаргда кхоанеи декхараш.

Мукъа ба сона съезд хьаелларца шо даькъала дувца а шуга, хІаьта шуга гІолла Ленински комсомола 23 миллион хулача ерригача отрядага вай парте Центральни Комитета, Советски мехка берригача коммунистий цІерах дІайха моаршал хатта а.

Новкъостий! Бутт совгІа ха яьннай КПСС-а XXIII съездо ший болх чакхбаьккхача дийнахьа денз.

XXIII-ча съездо къобастадаьл вай чурча а арахьарча а политика керттера лостамаш, оттаяьй укх гаргарча хана партеи советски халкъои дерг долча гІулакхий программа.

Съездо цІаькха а тешавеш хьахьекхар, парти ленински новкъа бІубенна йодилга а дІахо гІоргйолга а. Дерригача вай халкъо — болхлоша, колхозхоша, къахьегача интеллигенце дог гІоздаьнна, шоай дулхах-цІех дола гІулакх санна, тІайийцар съезда решенеш, пятилетка заданеш.

Вай кагирхошта гарга а еза а я парте уйлаши цун планаши. ЧІоагГІа безам тІабаха отт уж партийни съезда решенеш кхоачашъе. Кхыча тайпара, кхетадеш ма дий, хила а йиш яцар. Комсомоло де лерхІараш парте де лерхІараш, вай революце де лерхІараш мара дац.

Кагирхой коммунистически союза низ, из наха лархІара бахьан, цун сий латт массаза а, вай мохк дегІа ахара массе а этапашка, из боккха лоархІам бола исторически декхараш кхоачашдеча партена тешаме йола чІоагІало хиларах.

Тахан комсомол, массаза а санна, сийлахь-йоккха коммунизм хьалъеча эгтара а хьалхарча участкашка я. Парти кхайка цо карадерзаду керда лаьтташ, хьаеля СибарегІен ганзаш, эргадоах Дальни Востока, Гаьнарча Къилбаседа лаьтташ. Советски кагирхой гІерт хьинаре а творчески а къахьега, царна дукха беза къахьегам, къахьега а хов. Бокъонца гІулакхашца, эгтара хьалха гІулакхашца, хьахьокх хІанзарча къонача тІахьено ше ленинизмана тешаме хилар.

Иттех совгІа шу хьалха Ангара йистошка шоай лоІаме баьхкар эгтара хьалхара гІишлонхой. Уж вар 12 комсомолец. Тахан цига, цхьан хана листа хьу йола тайга хиннача, хьахиннай дунен тІа эгтара а йоккхагІа йола Братски гидроэлектростанци, хьалъяьй керда город Братск. 60-ча шерий советски кагирхой революционни кхетамеи къонахчалеи символ а хинна дІаэттай из.

Мехка кхел хоадаеш дуккхаза а бирса тІемаш хиннача Волга сийдолча езача йистошка Советий Іаьдал бахьан цІий Іоъахийтарий берашеи цар къонгий - мехкарий берашеи новкъостал деш хьалийр Волжски ГЭС, хьалийр город Волжски цун низ болча химически комбинатацеи дуккхача заводашцеи.

Металлурги дегІайоалаеча, эгтара а йоаккхагІйола горнообогатительни предприятеш хьалъеча доккха дакъа лаьцад Кривой Рога, Рудне, Жданова яхача городий комсомольцашеи кагирхошеи.

Заполярья эгтара а халагІдолча хьалашка, Талнахе — ерригсоюзни ударни комсомольски гІишло хьалъеча Москваси Ленинградои бахийтача къонача наха хьинаре дакъа а лоацаш лоацчача рекордни хана эксплуатаце дІаелар «Маяк» яха рудник, машинникъ биллар, кхыйола объекташ хьалийр.

Цу городий а мехка кхыча дуккхача городийи юртийи а комсомольски организацеша хьагойтар шоаш партийни комитетий бокъонца йола гІончаш хилар, кагирхой сий дола вожакаш хилар.

Сона чІоагГІа дега тоам беш да, деза доттагІий, коммунизм хьалъеча хьинаре дакъа лацарах Братск, Волжски, Кривой Рог, Норильск, Жданов, Рудный яхача городий комсомольски организацешта СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Указах Къахьегама Ціеча Байракха орденаш енна хилар шуга дІахайтар.

Коммунистически парте Центральни Комитета дег чура къоабал ювц доккхий совгІаташ кхаьча комсомольски организацеш, шоай низ, шоай талант коммунизм хьалъяра дІалуш болча къонача къахьегамхошта баркал а оал.

Парти теш Ленински комсомол тешаме хиларах, теш цун низах а торонех а. Цо кагий нах хьожабу кердача пятилетка эгтара а бехктокхаме йолча рубежашка.

Коммунизм хьалъеш чІоагГІагІа болх кхехкача моттиге къонача саго чакхйоаккх вахара бокъонца йола школа, къахьегамеи къовсамеи школа. Комсомол хьахиннача дийнахьа денз из школа чакхъяьккхай 90 миллион совгІача саго. Хаттал оаш хІанз моллагІча а паччахьалкхен е общественни деятелга, Іилмахочунга е боахама болхлочунга, къахьегама турпалга е тІема ветеранага, хІама ца эпшаш хІаране аргла: аз чакхъяьккхай комсомола школа. Комсомол ленински парте хьаяь я. Наьна йола бокъо а йолаш, парте хьал а кхеяьй, кхета а яьй комсомол. Цунца цхьана цо ший низ лох къонача ленинций резервагара.

Парте XXIII-ча съездо, шоана хоуш махиллара, йоккха терко яьй комсомола балха. КПСС ЦК отчетни доклада тІа, делегатий къамаьлаш тІа, съезда решене тІа хадданза хоуш яр хьалкхувш йолча сменана кхетам балара парте хадданза еш йола йоакхо.

XXIII-ча съездо КПСС Устава юкъе хувцам баьб, цу хувцамах хІанз 23 шу даллалца бола кагирхой парте хьайбергба ВЛКСМ-га гІолла. Цу лоархІамерча актаца парте ціаьккха а белгалдаьккхад общества вахарера комсомола политически влияни хадданза лакхлуш хилар, из парте керттера резерв, тешаме гІонча, цун идеяш чакхйоахар хилар.

«Вай массаза а хургда хьалха латтача класса кагирхой парти!» яхаш белгалдаьхад Владимир Ильич Ленина, цо из даьшхад иштта: «Вай да кхоанен парти, хІаьта кхоане кагирхой я. Вай да новаторий парти, хІаьта новатораштa дайман а дикахеташ тІехьабовл кагирхой».

Октябра сийлахь-доккхий денош исторе чухь гаьнагІа ме доал, вахара бирса испытанеш чакхъяханза бола кагинахи мехкарийи коммунистически мугІарашка дукхагІа ме боагІа бехктокхамегІа хул идейни кхетам балара декхараш. ХІара къонача сагага вай дІахайта декхарийла да вай революце де лерхІараш, дуне революционни эргадоаккхаш ший хаьдда йола моттиг къоастаяра цун на новкъостал де. Из дизза кхоачашде йиш яц боккхагІбарий сий долча революционни традицешка кагирхой ца баьхача.

Укхаза дувцар дац Советий Іаьдала хьалхарча шерашкарча хиннача революционера копи дизза тахан хьаэцар яхилга. ХІара кердача революционерий тІахьено кхоачашлу керда исторически декхараш, из дара эша йоаггІаш йола методаш, шийна хьалхара кхыча лаха йиш йоаца къовсама а вахара а стиль лох. ДІаяхача ханарча турпалий копеш хьаийде дезац, хьаэца беза революцеца чІоагІъеннача цар оамалий чулоацам, хьаэца еза цар революционни дог-уйла, цар кІоаргга бола коммунистически тешам, вай парте сийлахь-доккхача гІулакха доазув доацаш уж тешаме хилар, цар цІера ала санна йола романтизми революце моастагІашцара цар йоргйоаца гоамали; из дерригa хьа а ийца вайна тахан хьалхашка латта коммунизм хьалъяра дуккхача тайпара дола декхараш кхоачашдара юкъедахьа деза.

ХІанз общественни вахара аренеяй Іалаьмате дика, къахьегам дукха беза, Іалаьмате йоккха къона тІахье. Цо дІалоац коммунизм хьалъяра ерригача керттерча позицешка йоаггІаш йола моттиг. Парте хьаккхашта лакхбу къонабараш, дерригача гІулакхашта тІехь кагирхошна чІоагІало лувц. Бакъда, цу дерригнех а дувцаш, дицдалийта йиш яц, новкъостий, сага дуккха хІама луш йолча вай обществас цунгара дуккхадар хьадехаш хилар а. Маьрша боахам хьалбеча хана, хетаргахьа, цІаккха а вайна хьалхашка ца эттача тайпара дола доккхий а чоалхане а декхараш латт вайна хьалхашка. Къона тІахье йода шоай даьшкара кхаьчача Іалаьмате йоккхача чоалханерча производственни, Іилма-технически, общественни организма новкъа. Из дІахьалхашка яхара а дІахо дегІайоалаяра а эш кІоаргга йола специальни знанеш, хержача профессе говзал хадданза эргайоаккхаш тоаелга. БІарччача обществана а хІара къаьсттача сага а эгтара чІоагГІагІа эшаш дола хІама а хиле дІаотт из.

Дагадохал, парте XXIII-ча съезда Директиваш тІа из мишта хьахьекхад. Пхе шера вай кийчбе беза 7 миллион лакхереи юкъереи образовани йола специалисташ, цкъаи ахаззеи дукхагІа хул уж дІададахача пхе шера кийчбаьрел. Ала а доагІаш оал вай возй мехках къоначар мохк ба аьле, вай иштта бокъо я цунах дешархой мохк ба ала а. ХІанз Советски Союзе деша вагІа 70 миллион совгІа саг.

Ала йиш йолаш моттиг оттарах пайда а эцаш, са дег чура баркал ала безам ба вай хьехархошта, преподавателашта, профессорашта, миллионаши миллионаши болча советски наха знаней сийлахь-йоккха ганз луш мел барашта. Баркал хилда шоана, новкъостий, оаш цІенча дегца къахьегарах, халкъа просвещене оаш доккха граждански денал дола гІулакх дарах. Иштта оаш хьийгача къица шун массаза а хиннав, шеко йоацаш хург а ва дика, тешаме вола гІончеи доттагІеи ленински комсомолах. Тахан вайна хьалхашка оттача кердача коммунизм хьалъяра декхарашта юкъе из комсомолаи школаи союз цІаккха ца хиннача тайпара лоархІаме я.

Новкъостий! ЦК мартовски сентябрьскии Пленумашка а КПСС XXIII-ча съезде а оттаяь йола парте боахама политика тІаерзаяь я боахама доал дара гІулакх Іилман ларда тІа даккхара, хоадам беш дола дош социализма экономически законашка далара, моральнии материальнии стимулий системах кхетамца пайда эцара. Парте кердача решенеша шерра паргІато хулийт мехка комсомольски организацей, кагирхой инициативеи уж шоай лоІаме хилари дегІадоаладара. ГІалате хургдар экономически законашца гІулакх долаш духхьал боккхий Іилмахойи кулгалхойи мара бац аьнна уйла хилча. Нагахьа санна нийса кхетадича цу законаша йоах администратора, инженера, Іилмахочо, технико меттел хІара мугІаре волча болхлочои колхозхочои де дезачох а.

Цунца дувзаденна са къаьстта ала безам бар продукце дикал санна долча дешах а. Из тахан эгтара лоархІамегІа дола паччахьалкхен дош да. Предприятей пайдеи рентабельности, Іилман ларда тІа маьхаш нийсдар, продукцена реализаци яр — уж ерригa экономически рычагаш продукце дикал хадданза тоарца ювзаенна я. ТоъаргдаІц брак йоацаш болх бе, къахьегамца цІенча дегаца гІулакх долаш хила яхаш наха дувцар. Из дийца а ца Іеш хІара болхлочун арахецаш йола продукци хадданза дикагІа хилийта безам хургбола хьалаш хьаде деза.

Юкъе гІо шо, доттагІий, шоай дерригача комсомольски дог уроттарца изделей дикал тоаяра, вай советски марка сий лакхдара тІехьа лоаттабеча къовсама! Укхаза шерра юкъейоалае йиш я вай ханара экономически технически знанеш, вай организаторски говзалаш, денал долча агитационнии организационни балха вай опыт.

Новкъостий!

Берригача мехка довзаш да шоай лоІаме къонабараш, комсомоло кхетабаьраш ухаш йолча кердача пятилетка ударни гІишлоний адресаш. Укхаза ювцараш я нах кІезига бахаш йола СибарегІен, Дальни Востока, Къилбаседен районаш. Адамашта боккха лоІам хулаш хІама да кердача моттиге а ваха, палаткагара вахар а доладаь, тІаккха: е город, е завод аз хьалъяьй, са бІаргашта гуш хьалхиннай алар.

Кердача гІишлошта, промышленноста керда доакъош дегІадоаладара комсомоло лоаттаеча шефствас ше дика хилар хьахьекхад. Боахама гІулакхашта юкъе комсомоло дакъа лацара цу форма сий чІоагІденна да. Сона хов вайцига министраша, эгтара йоккхагІйолча еш латтача гІишлоний начальникаша из е вож объект комсомольски я алийта гІерташ яхь лоаттаелга. Цунах доккхал де деза. Из деза лархІа деза.

Ударни комсомольски хьалъеш латта гІишлош дикагІйолча опыта лабаратори, къахьегам бокъонца вІаштІехьбаккхара, лакхача культура, кердача быта образец хулалургйолаш а я, хулаш а я. Бакъда, бокъонца яла метаргьяраштa тела еза путевкаш, кагийча нахеи мехкарашеи шоай низ а говзал а мел я къахьегаргдолаш хІама де деза.

Укхаза, боккъалдар аьлча, дуккхадар боахама кулгалхоех, боккхагІболча новкъостех тийша а да. Вай кагирхой халонех кхераш бац. Цхьабакъда, халонаш тайп-тайпара хул. Кердача районашка хулаш йоаз Іалама халонаш я, хІаьта искусственни йола, волокитчико, бюрократо, хІама бе-башха ца хетача саго хьаяь халонаш а я. Кагирхой энтузиазм — из сий дола, беза кхетам хилар да. Цунах спекуляци е йиш яц, цхьабслча администратораша боахама доал ца дарах, болх вІаштІехьбаккха ца харах дальна гІалаташ къайладахьара из харцахьа кхетаде йиш яц.

Вай комсомольски организацеша беча кхетама балха лоархІамерчарех цхьа декхар хила а хиннад, долаш а дус кагирхошта юкъе къахьегамеи производственни дисциплина чІоагІъяра еш йола йоакхо. Юхаувзавала везац прогульщикашта, лентяешта эхь дара, комсомольски Іаьдалах цІенхаштта — духхьала цІенхаштта — хьадеха деза царгара къахьегамца хьаьнала гІулакх лелаелга.

Новкъостий! ХІанзарча пятилетке вай де лерхІараштa, парте, паччахьалкхено де лерхІараштa юкъе къаьстта моттиг дІалоацаргья бахача наха деш дола гІулакх тоадаро.

(Йистедоалар 2-ча агІо тІа).

МОСКВА. СЪЕЗДИЙ КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦ. ВЛКСМ XV СЪЕЗД. СУРТА ТІА: летчик-космонавт Советски Союза Турпал Алексей Леонов Вьетнама Демократически Республикера баьхкача хьаьшашца. Аьттехьара аьрдехьа — делегацена кертера Хо Чук, А. А. Леонов, До Ван Хиен, Ле Нхак Тхань.

А. КОНЬКОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

ПХЕ БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Къахьегама дикача толамашца накъа йоагІа СССР-а Лакхехьара Совет хоржача денна Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода дуккхача установкай, цехий коллективаш. Царна юкъе хьалха латтачарех я нн. Санамова, Широков керте латта коллективаш. ХІанзлехьа тІабоагІача бетта чотах арахийца мехкдаьтта продукци бІаьш тоннаш я.

Царел дукха тІехьа ца юсаш дика къахьегаш я царца яхье яьна нов. Гехтев керте латтача № 25-2 йолча установка коллектив. Коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаеча цу коллективо валовии товарнии продукци арахецара пхе бетта план 11-ча мая кхоачашъяьй. Къахьегама темпаш кхы а лакхъеш я коллективаш.

СЕНТЯБРЬ БЕТТА ЧОТАХ

Грозненски машиннаькъий дистанце Сийлен доска тІа укх тІеххьарча хана дукха керда портреташ хьалтехад производства балха тІа хьалха латтарий. Царна юкъе ба наькъий болхлой нн. Манаев, Чапиев, Устарханов, Дорохов, Привалов, наькъашка хьежараш нн. Виситаев, Бойно, кхы дуккхабараш.

Цар лакха къахьегама толамаш даьхад. Наькъашта ремонт яраби бетта план шоззa кхоачашъяьй цар. ХІанз сентябрь бетта чотах къахьегаш ба уж.

Социалистически яхье хьалхара моттиг лелаечарех я нн. Тимаев, Плетников керте латтача околодкай коллективаш.

КарагІдаьнначох кхоачамбаьца а Іеш кхы а хьинар айдаь къахьегаш ба машиннаькъахой СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамий денна совгІат кийчдара.

Г. ФЕДОРОВ.

СИЛОС КИЙЧЪЕШ БА

Аьла рожь хьокхаш ба Наурски района «Терский» яхача жа лeладеча совхоза пхелагІча отделене нов. Губаев СаІида кулгалдеча яхлагІча бригада механизатораши кхаш леладераши. Аьла 200 гектар хьакха езаш ба уж. 100 гектар совгІа рожь силоса хьокхаргья.

Рожь хьоккхача дика хьоккхамаш гойт механизатораша Владимиров Юре, Батиев Адама. ДТ-20 яхача трактораштa тІехьатайсача косилкашца цкъан ахаззеи тІехкхоачашъю цар шоай нормаш.

Механизатораша Гюмяков Анатолеи Халетов ІабдурахьмaнeИ хьоккхаше а силоса оат рожь. ХІанзале дикача, мошача доакъара хьалхара итташ тоннаш траншеяшка лаьттах екхай.

И. ДУТОВ.

ПЛАН ТІЕХККХОАЧАШЪЮ

Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода установкай коллективаша шерра социалистически яхь а йоаржаяь ди тІехьа совдоах къахьегама толамаш. Завода коллективо бедал арахецара мая 18 ден план 104 проценти, сийрда мехкдаьтта продукташ арахецара план 105,8 проценти кхоачашъяьй. Планал совгІа арахийца сийрда мехкдаьтта продукташи бедали эзараш тоннаш я. Пхе бетта план 25-ча мая кхоачашъе лерхІ завода коллективо.

СССР-а Лакхехьарча Совета хоржамаш хулча денна сийленца накъа яхара яьржача яхье хьалха латт нн. Абасалиев, Борин, Тарасов керте латтача установкай коллективаш. 18 ден план цар кхоачашъяьй 109—110 процент. Хьинар кхы а айдаь къахьегаш я уж коллективаш.

Л. ФОМЕНКО,
тха штате йоаца корр.

ЙОККХА КОТАЛО

Дика къахьег кердача пятилетка хьалхарча шера Шаьла района «Южный» яхача совхоза шурийтоварни ферма коллективо. Яхье хьалха латта хьабоагІа совхоза дикагІа бола доярkаш Хакимова Табарак, Воронина Клавдия, Малаева Барет, кхыбараш.

Паччахьалкхенга шура йохкара хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъяьй ферма хьайбаш лeладераша. Планал совгІа хІанзале 10 центнер шура, 101 центнер дулх деннад паччахьалкхенна.

КарагІдаьннарех кхоачам ца беш пятилетка хьалхарча шера паччахьалкхенна хьайбай продукташ дІаялара план 7 ноябрь, Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 49 шу дуза ди хьатІакхоачаш кхоачашъе а планал совгІа 400 центнер шура дІаяла а лерхІ совхоза хьайбаш лeладераша.

А. ГОРИН.

ВЛКСМ XV съезде 1966 шера 17 мае нов. Л. И. БРЕЖНЕВА даь къамаьл

(Йистедоалар. Долалур 1-ча оагIо тIа).

Бахача наха эша гIулакхаш деча сферах эггара кердагIйолча техника, лакхьача къахьегама культура, производства вай ханарча организаце ларда тIа латта вай ханнарча индустре дегIадена дакъа дара эша экономически предпосылкаш хьаяьй вай хIанз. Бакъда, кхоачамболлаш сиха дIахьалхашка дохалургдац вай нагахь санна къахьегама цу даькъера наьха отношени хувца ца хувце. Бахача наха гIулакх деча сфере къахьегар шоай дегIах доалла хIама а лоархIаш дола къона низаш, энтузиасташ ба эшараш. Комсомолои комсомольцашеи ца дича хьан дергда из гIулакх, хьан де деза цу гIулакха Iалаьмате боккха лоархIам хилар дика кхетадеш бола, из гIулакх деза, потребитель, клиент, заказчик лоархIаш а из дег чукь везаш а бола шоай къона, квалифицированни нах бытовойи коммунальни учрежденешка, торгови сете бохийтилга. Иштта болхлой — хьаьнала а, культурни а болча, замано дIалехар довзача наьха чIоагтIа хам бе беза, терко е а йоакхо е а еза.

Мартовски Пленуме парте белгалдаьхар юрта боахам лакхбара де деза экономически гIулакхаш. Цу гIулакхаша, нагахь санна уж кхетамцеи хадданзеи чакхдоахе, новкъостал дергда юртбоахама производство лакхъе а юрта къахьегамхой вахар тоаде а. Бакъда из дац кулгаш вIашкадехка Iо а хайна, экономически стимулаша шоаш шортта продукташ хьахилийтарга хьежаш вагIа веза яхилга. А, новкъостий, нийса экономически политика ларде а лувпаш, вай хIанз шоллагIа боккха гIа баккха беза: лаьтта леладара культура дикка лакх а яь, цу ларда тIа доккхийи гарантированнии хьуикъамаш даха деза.

Укх дешошка хургья парте Центральни Комитета Пленум, из лаьрхIа хьожаргья лаьттан плодороди тоаярен лаьтта леладара культура лакхъарей дешашка. Мелиоративни балхий план берригача мехка кхоачашъергья. Йоккхий ирригационнии лаьтта докъадуи системаш хьалъешшехьа а де деза цонаши даьгIенаши тоаяр, кхаш кIотаргехи кхертIоехи цIендар, эрсеца къовсам лоаттабар, лаьттанна известковании гипсовании яр, кхаш лорадеш йола хьунаш дIайогIар, Iамаш дар, моттигерча торонех лаьтта хий дуллилга тоадар, кхы дуккхадараш санна дола доккхий балхаш.

Вай тешаш да, болхлой кулгаш, энтузиазм, ше кхо ца вещ къахьегилга эшшача метте комсомольцаши кагирхойи хургхиларах, эггара хьалха царцагIа а баьнна, хьалхашка латта Iалаьмате доккха декхар кхоачашдара халкъа а партена а цар новкъостал дергхиларах.

Юрта хIанз, цIаккха а ца хиннача тайпара, чIоагIа эш къона кулгаш, къона низ, шо, деза новкъостий!

Укх тIеххьарча шерашка дуккха объективни субъективнии бахьанех юрташкара кагиркой кIезиг дукха кIезигбелар. Из, бакъдар аьлча, ханна этта хIама да, хIаьта из гIулакх чехкагIа тоадара йоакхо е а еза.

Кагий нахи мехкарийи дикагIа гIоргба колхознии совхознии кхашка а фермашка а, нагахьа санна комсомольски организацеша царна юрт дегIаахара перспективаш бIаргаго новкъостал дой, еррига юртбоахама производство, дерригa юртара вахар овлангара эргадаккхара, замано къонабарий кердача тIахьенна тIадуллаш дола исторически декхар хилар царна дIахайта новкъостал дой.

Къаьстта дукха хIамаш да, новкъостий, юрта культура лакхъяра де дезаш. Вай колхозаши совхозаши экономически чIоагIъю, эггара а кердагIа йола техника лу царна, капитальни производственни гIишлош хьалъе дуккха средстваш дIахец. Цхьабакъда, юрт бокъонца тоаяра юрта боахама болхлой, эггара хьалха юртарча кагирхой, къахьегама, культурни салаIара, быта хьалаш тоадара а йоакхо яиза яргьяц.

Кердача пятилетках колхозашкеи совхозашкеи дуккха культурно-бытовой гIишлош хьалъе лерхI. Духхьал паччахьалкхен средствай чотах хьалъе лерхI ши миллион совгIа бер деша дагIаргдола 10 эзар совгIа юрта школа, 8 эзар клуби культура цIаи, дуккха наха чубаха цIеноп.

Цхьабакъда, керда школаш, клубаш, библиотекаш, спортивни гIишлош хьалъяр, из ах гIулакх дар мара дац. Идеологически балха юртара чIоагIален пункташ хиларах тарра пар лоархIами влиянии цар балха чулоацамах тийша я. Цудухьа геттара чIоагIа лоархIаме да юртарча культурни кхуврчашта керте хьинар долеи образовани йолен нах оттабар. Вай теш, Ленински комсомолана, цун городской организацешта, цу бехктокхамерча участие дикагIбола шоаш кхетабаьраш бахийта ховргхиларах.

Городо юрта шефство лоаттаяр — из болхлой класса революционни традицех цаI я. Из традици чIоагIа лорае а дегIайоалае а еза. городан юртан юкъера доттагIал чIоагIде деза. Городера шоаш подшефни колхозе а совхозе а бахача, кагирхоша цига безаме лекцеш еша йиш я, чIсагIа лоархIамерча темаех беседаш е, колхозе керда книжкаши, журналаши дахьа йиш я. ХIаьта юрта мел пайдане дола хIамаш де йиш я заводской рационализаторий, болхлой класса хьалха латтарий, мастера доше кулгий! Царга дизза новкъостал дулургда, аргда вай, хьайбай фермашкара къахьегам аттача баккхара, вIамига механизаци юкъейоалаяра колхозхошта гIо дулургда. Городской библиотекашкарча, музеяшкарча, театрашкарча, консерваторешкарча кагирхошта дукха хIама дулургда подшефни юртара культурни вахар вIаштIехьдаккхара. Иштта бола болх берригача мехка боаржабе беза, из дуккхача наьха а хадданза а бергбола гIулакх вIаштIехьдаккха деза. Из эггара а сий долашагIа дола декхар да, комсомолана из дизза кхоачаш а дулургда, цо новкъостал дергда вайна коммунизм хьалъяра эггара а лоархIамегIа дарех дола цхьа декхар практически кхоачашдара. Шоана хов, новкъостий, кердача пхе шера планах йолча парте XXIII-ча съезда решенеш тIа технически Iалашбарга диллача юрта боахам кхебеш-кхебеш промышленноста тIехьакхе б а р а, городан юртан юкъера керттера башхалонаш дIаяхара хьакъе керда боккха гIа боаккхилга. Iалашдара тIадерзадаь де деза доккхий керда гIулакхаш белгалдаьхалга. Уж исторически декхараш кхоачашдеча паоте денал дола гIонча а хинна дIаоттар комсомола сийлен декхар да.

Къаьстта ала безам ба са юрта интеллигенцех, специалистех. Юрта интеллигенташ — уж духхьала хьехархой, агрономаш экономисташ, инженераш хинна Iац. Цар дуккхача даькъе хоадам бу бIарчча хьанийцача юрта духовни вахара боарама а. Вай тешаш хургда хьахулаш болча специалисташта уж вай колхозни юрта культурни вахара бокъонца бола организатораши из хьадераши хургболаш кхетам балара формаш лаха вузашкарчеи моттигашкарчеи комсомольски организацешта ховргхиларах.

Деза новкъостий!

Шун съезде белгалдоахаргда, ший чулоацамга а формашка а диллача геттара дукхача тайпара болча, ВЛКСМ-а балха керттера лостамаш. Цхьабакъда, шо моллагIа гIулакхаш деш дале а, шоах хIаране лидцалийта йиш яц: комсомольски организацей керттера теркам даима къонача сага, цун уйлашта, хьашташта, гIулакхашта тIалатта безилга.

Шун союзах коммунистически я оал. По дуккхача хIаманна декхарийла ву.

Коммунизм Iомаяро, коммунизмана гIулакх деш хилар — из даима а доплача хIаманна а заман хьалха латтача идеяй боараме латтар да. Комсомола сийлен декхар да союза членаш, берригa кагирхой общество дегIаахара законаш кIоаргга кхетадеш, коммунистически уйла йолаш, коммунизм нийса хиларахи из цхьанна а хIамо юхатохарг ца хиларахи тешаш хургболаш хьалкхебе, хIара зIамига саг вай сий долча Даьхен бокъонца вола патриот хургволаш кхетаве партена, боккхагIбараштa новкъостал дар.

Цхьа бутт баьлча тхъаь пхиъ шу дуз фашистски бIеха хIамаш вай мехках летача июнь бетта дийнахь дена. Цу хана чухь вахаре хьахиннай лелха бомбаш, йоагача цIерий кIур, тIема шерий халонаш ца яйна керда тIахье. Вай мохк бах машара хьалашка. Цхьабакъда, вай цунах кхоачам бах Iе йиш яц. Дунен халкъашта юкъера империализм хила а хиннай, йолаш а я къиза а кхераме а аькха. Из цIаькха а хьахьекхад Вьетнамерча США агрессе.

Интернационализма уйланца кхетабаь вай кагирхой дерригача советски халкъаца цхьана вьетнамски халкъо лоаттабу турпала къовсам чIоагтIа хьаллацара уйлаех бизза ба, цар гоамалца вий кхайкаю паргIато дIаяккха гIертача американски интервенташа леладеча гIулакхашта. ТIом лоаттабеш болча вьетнамски вежарашцара шоай барт-цхьоагIо вай кагийча нахеи мехкарашеи лелаю хьалда долча гIулакхашца. Вьетнама тIом беча эша машинаш, оборудовани, геттара дика гераз хьа а деш. Социалистически интернационализм, социализм кхыча мехкий халкъашцара дохаргдоаца вежарий доттагIали дунен тIарча дерригача революционни, кортамукъал бахьан къовсам лоаттабеча низашца денале барт цхьоагIо хиларей уйлаш — из партои комсомолои вай кагирхошта Iомаеча эггара а дикагIчарех цхьа оамад я.

Советски Союз герзага кхувдаш яц, бакъда, вай даиман кийча да маллагIча а агрессора меттахьа хIама тоха. Вай доккхал ду воай сий долча ГерзашцарЧа Низий чIоагIалах. Тахан вай Даьхен доазонаш лорадеш латта кагирхой шоай дайи боккхагIболча вежарийи идеяшца кийчбенна ба. Советски Дай-мехка къонача къонгаша фийла лорабу вай халкъа маьрша къахьегам. Вай тешаш да, нагахьа санна бирса сахьат отте, революце гIулакх бахьан, Даьхе бахьан, коммунизм бахьан шоай вахар цар кходерг ца хиларах.

Новкъостий!

Вай строяс хьадаьча хьалаша, вай дерригача общественни вахаро дика влияни ю сага. Даьхен тIагIертта йолача прогрессо, коммунизм хьалъеш доахача толамаша хьабу керда гIулакхаш доахкаш бола нах. Цхьабакъда, коммунистически сакхетам цIаьхха, автоматически, ши-шегIа хьахулаш бац. Коммунизм бахьан лоаттабеча къовсамс дIадех общества берригача членашта, къаьстта кагирхошта юкъе партеи комсомолои кIаьд ца луши хадданзеи кхетама болх белга. Из болх хадданза бувзабенна ба буржуазни идеологена духьал хьада лоаттабеча къовсамца, вайна хийра йолча психологехи моралахи юхедисараш дIадахара тIадерзадаь тIагIертта къахьегарца.

Советски кагирхой коммунистически идейности сакхетами чIоагIбеш, пропагандаи агитаци средстваш эргаьхьа тоаеш, Ленински комсомоло керттера низ тIабохийт, бохийтарг а ба керда саг — революционер — ленинец, къахьегамхо, къовсам лоаттабер массе оагIорахьара образованнии гармонически дегIавенеи вола саг хьалкхевара.

Моральни хьакъехьарча хабарел дикагIа воздействи ю кагирхошта дикача хьокхамаша. Къаьгта а дега чуйоссаш а бокъонца волча советски сага гIулакхий хозал а дикал а хьахьокхара долла хIама де деза литература, искусства, кепа йоазон радио, телевидене средствашца.

Вай общество къонача наха эша а эггара шерагIйола а торонаш луш йола общество я. Цхьабакъда, нийса хургдац, нагахь санна кагирхой вахар атта хIама да яха уйлаш йолаш хуле. Вахар дайза валанза волча сагага массанахьа а хьона долла хIама а деннад, хьога долла хIама а кхоачаргда яьхача, ший лоIам болаш хилара, халонаш эшае хара, чIоагтIача ший къахьегамца толамаш дахара меттел цун хьахила йиш я иждевенчески психологи. Цун уйла е еза вай новкъостий. Парте декхар, комсомола декхар, вай юкъара декхар да кагирхой творчески къахьегамца — дунен тIа сага эггара а дикагIдолча хIаманца — бокъонца бола коммунистически безам хургболаш кхетам балар.

Парте XXIII-ча съезда решенеша хьахулийт кагирхошта массе а оагIорахьара кхетам балара эша дика хьалаш. Боалаш-боалаш вай предприятейи учрежденейи болхлой пхе дийнахьарча балха кIиранга балар да дешара, спорта, книжкашкхыдола кепа йоазош дешара, театре вахара, туристически сакъерда вахара, дезала юкъе хилара эша ха дукхагIа хургхилар.

Советски кагирхой Iалаьмате чIоагIа тIаккувш ба знанештеи культуранеи, дизза долча духовни вахара, романтикана'м хIаьта а. Кагирхошца болх беш бараша терко е еза кагийча наьхеи мехкарийи тайп-тайпара долча цу хьаштийи эшарийи.

Комсомола Iалаьмате дика инициатива я укх тIеххьарча шерашка цо шоай низаца хьинаре кагирхой цIеноши туристически лагераши хьалъеш хилар, кагирхой клубаш хьаеллаш хилар. Из мамогга шерагIа дегIадоаладе деза.

ХIаьта лерттIа лархIа йиш яц кхыйола дукха ха хьалха дена йолаш йола стадионаш, концертни е лекционни залаш яьеса хилар, хIаьта кагирхошта спортивни цIей деале, сайрийна салаIа моттиг ца хилар. Ведомственни йовкъаша новкъарле ю яхаш дувц. Нагахьа санна иштта дале, тIаккха уж тайпа йола йовкъаш дIаяха еза. Из тайпа декхар вайга кхоачашдулургдолаш да. Воашка долаш долчох бизза пайда эца беза вай.

ХIана дуккхача наьха балхах дувца вай доладенна долаш, укх тайпара дош оттаде безам бар: шинкхаь шера цкъа комсомоло кагирхой ерригсоюзни фестивалаш — кагирхошта къахьегача, культурни, спортивни карагIдаьннарашка шоай тайпара хьажараш дича бакъахьа хургдацар теш. Цунна еш йола кийчо берригача мехка шерра е йиш хургъяр. Цо йиш хулийтаргъяр комсомола хьинарерча балха, ше еш йолча творчествана, физкультуранеи спортан дуккха а дуккха а эзараш бола нах юкъеоза. Хетаргахьа из пайдане хила мегар.

Кагирхошта юкъе, пионераштеи школьникаштеи юкъе беча балха формаши методаши хадданза эргаьха тоаяр — иштта хила еза комсомольски организацей йохаргйоаца правила. Укхаза моттиг хила йиш яц кабинете каьхаташ хьадара, шаблона, формализмана. Комсомоло болх беш йола моттиг хила еза заводской цехаш, колхозаш, совхозаш, школаш, клубаш, общежитеш, спортивни майдаш, улицаш, ковнаш — кагирхой мел болча, кагирхой дукхагIа болча юкъе, цигга хила еза комсомола моттиг.

Новкъостий!

Владимир Ильич Ленина цIи ше хьаэпаш, кагирхой Коммунистически Союзо шийна тIанийцаб боккха бехктокхам — ленински уйлаех, хьехамех, дагадаьлларех хIара денна ше беча балха критерий елга, ленинизм кIоаргга Iомаяра гIулакх хIара къонача сагах доллилга. Вай кагирхоех эггара а дукхагIбола нах ленинизм Iомае болалуш йола вай общества сакхетамера гражданаш хулаш йола, коммунизм хьалъеча хьинаре дакъалаца болалуш йола школа я комсомол.

Шоах, новкъостий комсомольски активисташ, шун низах, шун къахьегамах, шун знанеех тийша да хIанз дуккха хIама.

Парти теш, шо, укх съезда делегаташ коммунизм хьалъеча керда толамаш дахара тIехьа тIагIертта къовсам лоаттабе дIадолалураш хинна, съездера шоаш цIа дахача — йоккхача а зIамигача а еш латтача гIишлошка, колхозни бригадашкеи фермашкеи, заводской цехашкеи исследовательски центрашкеи юхакхаьчача, вай керда пятилетка кхоачашъяра тIехь советски кагирхоша дог гIоздаьнна къахьегара шо керте оттаргхиларах.

Вайна хьалхашка латт кхоачашде дезаш дола дукха хьада декхараш — Iилма, технически, боахама, культурни. Бакъда моллагIа а гIулакх кхоачашдеш вай декхарийла да керттердар дагадоаллаши бIаргагуши хила, вай мел деш дар шийдухьа деш дола дагалаттар бIаргадов. Из сийлахь-доккха дагалаттар коммунизм я. Цо Октябра боврбоаца турпалаш къаьна дуне дохаде бигаб, граждански Сийлахь-боккхача Даьхени тIемаш хиннача шерашка денал дола гIулакхаш дара бIухой а командирий а дог уравттадаьд, советски наьха тIахьенаш шоаш кхо ца еш къахьегара хьалгIуьттаяьй.

Шун съезд йоккха событи я. Бакъда, из торжественно-паради мероприяти а йоацаш, комсомольски организацей викалий лакхара гIулакхацара собрани я. Шо декхарийла да союза балха толамийи кхоачамбоацарийи массе оагIорахьара анализ е цун лоархIами хьинари дIахо а лакхдара дола наькъаш белгалдаха, комсомола Центральни Комитете эггара а дикагIен эггара дикагIболеи нах харжа.

Шун съезде шерагIа яржийла комсомола балхах йола дийна творчески дискусси, майрагIа екийла критикаи самокритикаи оаз. Тешамара дезац шун, вай парте, цун Центральни Комитето комсомольцаш — деррига дIадола- мел деча беркатерча хIаман тIехь. Даьхе бахьан деш долча дерригача сий долча гIулакхашта тIехь ший тешаме гIончаш хьаллоацаргхиларах!

Мукъаба сона, новкъостий, Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето шун съездага дайта моаршал Iодеша.

Цул тIехьагIа Л. И. Брежнева Iодеш КПСС ЦК-а комсомола съездага дайта моаршал.

Ялх эзар долча кулгаша тIоараш тох, советски кагирхой раьза хилар хьа а гойташ, ленински новкъа болхаш кагирхой парте дас санна оалаш долча деша раьза хилар хьа а хойташ.

Ялх эзар оаво цхьа дош санна оал сийле хийла, сийле хийла, сийле хийла Коммунистически парте!

Ден порядка хьалхара дош дувца йолалу съезд. «ВЛКСМ Центральни Комитета отчети КПСС XXIII-ча съезда решенеш тIара хьадоагIа комсомола декхараши» яха доклад ю ВЛКСМ ЦК хьалхарча секретара **С. П. Павлова.**

КИРГИЗСКИ ССР. Таласски къухь тIа хьалъе йолаьй Кировски водохранилища. Хьахоз ирригационни гIишлош еча лелхача хIамай тата, хургйолча тоннела тIабода никъ мукъабоаккхаш я автосамосвалаш, экскавотораш, бульдозераш. Механизатораша хIанзлехьа хьалъараэзаб ши эзар совгIа кубометр аьта тIо. ХIаьта 87 метр йола плотина хьалъеча хьалъараоза безаш ба 570 эзар совгIа кубометр аьта тIои жагIи.

ТIохи бетонахи хьадаьча плотинас дIакъовларгда Талас яха бирса хий, йиш хулийтаргья 550 миллион кубически метр хий водохранилище чутарде, Киргизерей Казахстанерей 60 эзар гектар керда лаьтта карадерзаде.

Сурта тIа: тоннела тIабода никъ мукъабоаккхаш балхаш деш ба.

А. Клейменова сурт.

ТАСС фотохроника.

Коммунистийн парте

ГАЙРБЕКОВ ГIАЙРБИКА МУСЛИМ

Гайрбеков ГIайрбика Муслим ваьв 1911 шера Нохч-ГIалгIай АССР Ачхой-Мартана района Валарга тIа. 1932 шера дена КПСС член ва, лакхера образовани йолаш ва.

1929 шерагара 1932 шерага кхаччалца Грозненски рабфака студент хиннав М. Г. Гайрбеков, из йистеьккхачул тIехьагIа цун хьехархо волаш а тIаккха директор волаш а болх баьб. 1935 шера Грозненски мехкдаьтта техникума директор хиннав из.

1936 шера М. Г. Гайрбеков чIоагIву парте обкома Iилман школайн отдела инструкторалла. Цу шеррехьа а из вохийт республика просвещене Халкъа Комиссариате, цига болх бу цо управлене начальникалла, просвещене халкъа комиссара заместителалла, халкъа комиссаралла.

1940 шерагара 1941 шерага кхаччалца Нохч-ГIалгIай АССР Халкъа Комиссарий Совета председатела заместитель хиннав М. Г. Гайрбеков. 1941 шера парте обкома пропаганданеи агитацеи волча секретаралла хорж из.

1941—1942 шерашка М. Г. Гайрбекова гIулакх ду Советски Эскара мугIарашка, 114-ча Нохч-ГIалгIай дошлой дивизе тIема комиссара гIулакха тIа а волаш.

1943 шера М. Г. Гайрбеков деша вагIа КПСС ЦК-рча парторганизаторий лакхерча школе. 1944 шера цо болх баьб парте Кустанайски обкома промышленно-транспортни кадрай сектора инструкторалла а заведующелла а.

1947 шерагара 1949 шерага кхаччалца М. Г. Гайрбеков — г. Алма-Ата парте Октябрьски райкома оргодела заведующи, хIаьта 1949 шерагара 1955 шерага кхаччалца — Алма-Ате боахама балха тIа хул. 1955 шерагара 1956 шерага кхаччалца Казахстана Компарте ЦК пропагандаи агитацеи отдела инструктор хилар из.

1956 шера М. Г. Гайрбеков деша вохийт Алма-Атерча диъ шера йолча партшколе. 1957 шера КПСС ЦК-с дешара юха а вийха Нохч-ГIалгIай АССР йолча оргкомитета председателалла хьожаву из. 1958 шера апрель бетта из оттаву республика Министрий Совета председателалла.

КПСС XXI, XXII, XXIII съездий делегат хиннав М. Г. Гайрбеков, V-и VI-и хержача СССР Лакхехьарча Совета депутат хиннав. Цунна еннай Ленина орден, Къахьегама ЦIеча Байракха орден, Советски Союза медалаш.

Гудермесски мехкдаьтта промысла, «Шалинский» яхача совхоза коллективайи Наурски района Ленина цIерахча юртбоахама артела членийи юкъарча собранешка массава раьза а волаш № 416 йолча Гудермесски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат ваьв М. Г. Гайрбековх.

Новкъостий хоржархой! Массава раьза а волаш кхадж тассалаш Гайрбеков ГIайрбина Муслима тIехьа!

АЛЕКСАНДР ЕГОРОВИЧ СУШКО

Александр Егорович Сушко — «Старогрознефта» мехкдаьтта промыслай управлене тохкам бара кIоарга бурув деттача контора буровой мастер ва. Из ваьв 1930 шера Грозне Старопромысловски районе лаьтта оахкача болхлочун дезале. Из къахьега волавеннав 1949 шера дена, ремесленни училище йистеьккхачул тIехьагIа. А. Е. Сушкос бурувдеттар волаш кхаь шера болх баьб «Ташкаланефта» треста турбинни бурув деттача конторе.

1952 шерагара 1955 шерага кхаччалца Советски Эскаре гIулакх деш хиннав из. Эскаре гIулакх даь ваьлча Грозне юха а вена, «Старогрознефта» бурув деттача конторе балха вахар из. 1962 шера А. Е. Сушко бурув деттача мастералла вахийтар.

Дуккха а шераш да А. Е. Сушкос кулгалдеча бригада ка маьхала а ювлаш чоалханерча геологически хьалашка бурув детташ кIоарга скважинаш йоаха, хадданза массе а хана графикал хьалха а ювлаш. 1965 шера бригада план кхоачашйир 108,9 процент, бурув деттара производительни ха 76,3 процентага дIаккхоачайир. Алхха шин бетта — укх шера мартеи апрелеи — 60 эзар сом гаргга ахча кходаьд цо.

А. Е. Сушкос производстве болх бешшехь а болхлой кагирхой сайрийнара школа йистеьккхар, цул тIехьагIа Грозненски мехкдаьтта институте деша ваьгIар, хIаьта соахка тIехдика горни инженера диплом а яьккхар. Ше Iомаяь технически знанеш ка маьхала а йоалаш практикана юкъе а кхухь цо.

Буровой мастер А. Е. Сушко — дерригача кердача, хьалха латташ мелдолчоа тIаккхувш ва. Бурув деттача конторе бурув деттача балхашка дIадодачун хIара деннара учет елга эггара хьалха балха юкъедихьарех цаI ва из, нах хIаман кхом бе Iомабу цо. Бригаде хьаккхашта юкъе кхахьа доладир лоабата раствора гипсовани елга, хIаьта из бахьан долаш цун дикал тоа а лу.

Коммунист А. Е. Сушко — хьинаре общественник ва. Из парте Нохч-ГIалгIай обкома член, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат ва, КПСС XXIII съезда делегат хиннав. Мехкдаьтта промышленносте къахьегама толамаш дахари даккха хIама доацаш дика болх бари бахьан долаш 1959 шера «Знак Почета» яха орден еннай цунна.

«Старогрознефта» мехкдаьтта управлене тохкам бара кIоарга бурув деттача контора а Грозненски нефтемаслозавода а болхлой, мастерий, инженерий, техникий, гIулакхерча наьха юкъарча собранешка массава раьза а волаш № 415 йолча Грозненски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат ваьв Александр Егорович Сушкох.

Новкъостий хоржархой! Массава раьза а волаш кхадж тассалаш Александр Егорович Сушкона тIехьа!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

КПСС Центральни Комитетои СССР Министрий Советои соцам тIаийцаб «Общественни производство дегIаккхувлара даькъе колхозхой материальни безам совбаккхара хьакъехьа».

Цу соцамца колхозашта могаду 1966 шера 1-ча июле дена колхозхой къахьегамах гарантированни мах тела оттаделга (ахчанца а натураца а), цу категореех болча совхозий болхлошта оттаяьча ставкашка хьежжа. Балха нормаш, совхозашка ужжамо долча балхашта оттаяь лелаечча балха нормашца нийс а еш, бокъонца долаш долча хьалашка хьежжа увттае еза.

Кхоачашдаьча балхий боарамах телача гарантированни маьха нийсса колхозхой къахьегамах боагIа мах телга могаду цар хьийгача къих юххера а хьахинначох (хьаькккхача продукце дукхалахи дикалахи, е еррига хьатIаенача доходах).

Колхозий производственно - товарни планашка эшшаш йола ахчани натуральнии фондаш хилийта еза колхозхой къахьегамах мах телара, шоаш хьожаьйча гIулакхашта мара царех пайда а эцаргбоацаш.

Къахьегамах телача гарантированни маьхах колхозхошца расчет е еза ахчанца бетта цкъачул кIезигагIа йоацаши натураца продукци чуяхьача ханашка хьежжаи.

Колхозашка доходаш дIа-юхаекъача хана эггара хьалхарча аргIанна колхозхой къахьегамах мах балара ахча хьакъоастаде аьнна оттадаьд.

Колхозхошта эшаш йолча юртбоахама продукташца царна кхоачамбара колхозашта могаду колхоза юкъарча собране оттадаьча боарамашкеи порядкагеи хьежжа къахьегамах телача гарантированни маьха чотах, нагахьа санна шоай безам бале, ялат а кхыйола продукташ а, хIаьта иштта шоай доалахьа долча доаханна доакъараш а эца колхозхой йиш хургйолаш, къахьегарга хьежжа дIаекъаш йола гарантированни натуральни фонд вIашагIтохилга, дерригa хьачуденача ялатеи кхыча юртбоахама продуктайи белггалара дакъа цу фонда чу ухийтилга.

Колхозхой къахьегамах гарантированни мах телгеи дIахо из лакхбелгеи юкъедоаладар юртбоахама продукташ дукхагIа яхара, къахьегама овсарле лакхъяра, къахьегама боарамаш увттадарай тарификаци ярай юкъера кхоачамбоацараш дIадахара, сов йола управленчески гIулакх дуи персонал дIаяккхара, пайда хьа ца луш дIаухийта рузкъа геттара кIезиглара, экономе режим йизза кхоачашъяра ларда тIа хила дезаш да.

Колхозхой къахьегамах гарантированни мах телга Iалашдара колхозашка шоай ахча тоъаш деце СССР Госбанк декхарийла я укх соцама цхьоалагIча пунктага хьежжа колхозашта йIаьххача хана кредитовани яра планашка оттадаьча ахчай боараме пхе шерага кхаччалца ха а йилла кредит дала цу тайпарча колхозашта 1966—1970 шерашка. Из тайпа кредит тел колхозашта цар еннача, райисполкомаша, хьажа а хьежа, чIоагIъяьча заявкаех.

Кредита боарам оттабу къахьегамах телача гарантированни маьха фонданеи цу гIулакха лаьрхIа производственно - финансови планашка хьожалаьча колхозий шоай ахчаштеи юкъера юкъ миссел.

Из кредит колхозаша дIатокх дIайийцачул тIехьагIа кхо шу даьлча дена, бюджете дIачудала дезар дIаденна даьнначул тIехьагIа эггара хьалхарча аргIанна.

1966 шера колхозашта йIаьххача ханна кредиташ телара планаш автономни республикашка, краяшка, областашка, районашка дIанхоачаяьйнна хиларца дуззаденна, союзни республикай министрий советашта тIадиллад колхозхой къахьегамах гарантированни мах телга Iалашдар духьа, нагахьа санна декъанза дарг йоацаш моттиг нийслойя, йIаьххача ханна телаш дола кредиташ автономни республикашта, краяшта, областашта, районашта, колхозашта юкъе юха декъилга.

боацарийн блока кандидаташ

ФРОЛОВ ВАСИЛИЙ СЕМЕНОВИЧ

Василий Семенович Фролов вавь 1914 шера Владимирски областа Кольчугински районерча Флорищи яхача юрта болхлочун дезале.

В. С. Фролов къахьега воланеннав ший 16 шу дальча, фабрично-заводской ученичества дешархо а, хlаьта цул тlехьагlа Орджоникидзе цlерахча бос болча металлашта обработка еча кольчугински заводе электролитейщик а волаш.

Болх бешше а деша а дешаш, 1935 шера йистеяьккхай В. С. Фролова сайрийнара рабфак, хlаьта 1941 шера — Баумана цlерах йолa московски лакхера технически училище а. 1941 шера денз оборонни промышленноста Министерства предприятешка кулгалдеча инженерни балхаш тlа болх баьб, ший беррига низи знанеши фронта эша герзаш арахецара дlа а телаш.

1944 шера В. С. Фролов Советски Союза Коммунистически парте мугlарашка вахар. Хьинаре партийни болхи боахама балхаши цхьана тардаьл цо. 1949 шера Свердловскерча Калинина цlерахча завода паркома секретаралла хержар из, хlаьта Центральни Комитето ВКП(б) ЦК парторгалла а чlоагlвир.

1951 шера В. С. Фролов КПСС Нижнетагильски городской комитета шоллагlча, цул тlехьагlа хьалхарча секретаралла хорж. 1955 шера КПСС ЦК-с В. С. Фролов чlоагlвир КПСС ЦК машиностроене отдела заведующе заместителалла, хlаьта 1958 шера — цу отдела заведующелла.

Ше болх беш В. С. Фролова хьинаре дакъа лийцад общественни а партийни а вахаре: из хийржав города Свердловска КПСС Куйбышевски райкома членалла а цун бюро членалла а, парте Свердловски обкома членалла, къахьегамхой депутатий Свердловски областной Совета депутаталла КПСС XIX, XXII, XXIII съездий делегат хиннав.

КПСС XXII, XXIII съездашка КПСС Центральни Комитета члена кандидаталла хержав.

Даьхено лакха мах баьб Василий Семенович Фролова карагlдийннача дикача гlулакхий. Цуна еннай Ленина орден, шиъ Къахьегама Цlеча Байракха орден, «Знак Почета» яха орден, медалаш.

«Октябрьнефта» телемеханизированни промысла, Грозненски вагонни депо, комплексни автоматизаце Ерригсоюзни Iилма-тохкама института Грозненски филиала коллективай юкъарча собранешка массава раьза а волаш № 670 йолча Октябрьски хоржамий округе гlолла СССР Лаккехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат вавь В. С. Фроловх.

Новкъостий харжархой! Массава раьза а волаш кхадж тассалаш Василий Семенович Фроловна тlехьа!

ВИСАРИГОВА МАХЬМАДА ТАТЬЯНА

Висаригова Махьмада Татьяна, — Урус-Мартана районни больница берий отделене заведующи. Яьй из 1930-ча шера город Грозне гlулакхерча сага дезале.

1955-ча шера Алма-Атински медицински институт а яьккха цо болх баьб Казахски ССР Талды-Курганскн областе Карабулакски районни больнице педиатр йолаш. 1958-ча шера денз из къахьегаш я Нохч-ГIалгIай АССР Урус-Мартана районни больнице, ше йоккха говзал йола лорпедиатр йолга хьа а хьокхаш. 1962-ча шера из хьожаю цу больница берий отделене заведующелла.

Балха йолча хана денз унахой чlоагlа терко еш лор ше йолга хьахьекхад цо. Боккхача безамца кхоачашду цо лора декхараш, чlоагlа йоакхо ю унахой, бахача наха а медицински болхлоша а чlоагlа лоархl из.

Нов. Т. М. Висаригова масса а хана ший говзал лакхъеш хьайоагlа, шийна ховчох говза пайда эц, къонача специалисташта дlахьех. Цо хьинаре дакъа а лоацаш Урус-Мартана районе нийса вlаштlехьдаьккхад берий учет лелаелга, белггала лакхбеннаб санитарно-противоэпидемически а профилактически а болх. Из бахьан долаш геттара лохденнад бераштa лазараш хулга.

Кхувш йоагlача тlехьен унахцlено лораяра баьча балхах нов. Т. М. Висариговайна «РСФСР заслуженни лор» яха сий дола цlи еннай.

Дика лор хинна ца Iеш говза организатор а я нов. Т. В. Висаригова. Чlоагlа сий ду цун районе из общественница хиларах а. Из дукхазза хийржай къахьегамхой депутатий Урус-Мартана района Совета депутаталла.

Урус-Мартана районни больница болхлой, Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза а Советски районни больница а коллективай юкъарча собранешка массава раьза а волаш № 677 йолча Урус-Мартана хоржамий округе гlолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат яьй Висаригова Махьмада Татьянах.

Новкъостий харжархой! Массане а кхадж тасса Висаригова Махьмада Татьянайна тlехьа!

МУСЛИЕВА МАХЬМАДА ТАМАРА

Муслиева Махьмада Тамара — Социалистически Къахьегама Турпал, Шаьла района «Джалка» яхача совхоза свекла лелаеча звенон звеньевая.

Т. М. Муслиева яьй 1938 шера Нохч-ГIалгIай АССР Шаьла. Из къахьега йолаеннай 1953 шера Алма-Атински областа Талды-Курганскн районерча Кирова цlерахча колхозе, свекла лелаер а йолаш. Балха тlа инициатива а хьинар а долаш хиларах 1957 шера тlъеста шу даьннача колхозницах свекла лелаеча звено кулгалхо йир.

Свекла кхееш ше Iоаль йоккха опыт тlехьа тlадоагlача шерашка цо творчески юкъейнхьар кердача хьалашка — Шаьла района «Джалка» яхача совхоза кхашка. Из керте латтача звенос тlаглертта къовсам лоаттабу лакха культура а йолаш лаьтта леладара, шекара свекла дукхагlа яккхара цунга дlадодар лохдара, хlаьта социалистически яхьа юкъе даим хьалхара моттиг а йоах.

Т. М. Муслиевас халданза йоакхо ю ший знанеш лакхъяра. Цо йистеяьккхай сайрийнарча школа ворхl класс, ший новкъосташца цхьана агротехнически курсашка деша яьгlай, мехкарча дикагlа болча свекла лелаерий опыт Iомаеш хиннай. Цу дерригне а цунна новкъостал ду свекла йийнача плантацешка болх дикагlа вlаштlехьбаха, хьувкъамаш лакхде. 1963 шера цун звенос юккъера лаьрхlача гектара тlара 334 центнер шекара свекла яьккхай, 1964 шера — 375, хlаьта семилетка чакхйоалача 1965 шера — 442 центнер.

Даьхено бе боагlаш бола мах баьб Т. М. Муслиевай производственни толамий, цунна Социалистически Къахьегама Турпала цlи еннай. Пятилетка хьалхарча шера цо ший новкъостащца цхьана тlайнйцад керда, лакхагlа дола декхараш.

Коммунист Т. М. Муслиева хьинаре общественница я, новкъосташа де доагlа а доагlаш сий деш я. Из шозза хийржай районни а юрта а Советий депутаталла. Из къахьегамхой депутатий Шаьла районни Совета исполнительни комитета член я.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома членалла хержай Т. М. Муслиева. Из парте XXIII съезда делегат хиннай.

«Джалка» яхача совхоза болхлойи специалистийн Шаьла райОНО-и коллективай юкъарча собранешка массава раьза а волаш № 678 йолча Шаьла хоржамий округе гlолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат яьй Муслиева Махьмада Тамарех.

Новкъостий харжархой! Массава раьза а волаш кхадж тассалаш Муслиева Махьмада Тамарена тlехьа.

Тоабе хоржамашта хьалхара политически болх

Хоржама кампани дlайолаелча денз наха юкъе беш бола политически болх КПСС XXIII-ча съезда решенеш наха дlайовзийтара, кердача пхе шера планах уж дlакхетабарах тlаберзабаьба.

Агитационно-пропагандистски балха керттера декхар да наьха коммунистически сакхетам лаккбелга, цар творчески инициатива а къахьегама хьинар а айделга, халкъа низ вай парте делаьрхlар кхоачашдара тlаберзабелга. Из лоархlамера декхар кхоачашдара чlоагlа теркам тlабахийта бу хоржама кампани дlайолаелча денз город Грознерча партийни организацеша наха юкъе беш бола организаторски кхетамен болх.

СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара хьакъехьара Указ ара мадаьлле а агитпункташ хьаелла а цар болх вlаштlехьбаккха а болабир городе. Хьайийлар укхаза 140 совгlа агитпункт. Цар заведующеш чlоагlбир. Агитпунктaш хlанз бокъонца йола политически балха центраш а хинна дlаэттай. Пхи эзар гаргга агитатор ва цу агитпунктaшка наха юкъе шерра политически болх беш.

Партийни организацеша каст-каста семинараши инструктивни совещанеши ю агитаторашца, уж дlакхетабу КПСС XXIII-ча съезда решенеш наха дlайовзийтара бе безача балхах, советски хоржамий системах, кердача пхе шера планах, дунен халкъашта юкъерча гlулакхех, иштта кхыйолча харжархошца ювца езача темаех. Хlаьта цул совгlа харжархоша телача дуккхача хаттарашта доагlача тайпара жоп дала ховргдолаш а Iомабу агитатораш.

Городерча дукхагlа йолча партийни организацеша дика вlаштlехьбаьккха дlаболабаьб хоржамашта кийчо ара болх. Хоза а политически ниийса а оформлени яьй агитпунктaшта. Укхаза да хоза кийчдаь, укх шера 12 июне СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хургдолга хьахьокхаш дола календараш, политически лозунгаш, призываш. Агитпунктaшка хоржамий хьакъехьара литература а, хlаьта иштта тайп-тайпара турпалаш, газеташ, справкай столаш да. Ерригача хоржамий кампанех бе лаьрхlача балха план я агитпунктaшка. Цу планаш тlа белгалъяь я агитаторий семинараш, лекцеш, докладаш харжархой сайренаш, къоначa харжархошца вlашагlкхетара сайренаш, кхыдола дешаш. Агитпунктaшка хьалтеха йоахк агитаторий спискаш, дежурства графикаш, лаьрхlа журналаш да харжархой хаттараш дlаяздеш, агитпункте беш бола болх, агитатораша шоай хоржамий участкашка беш бола болх дlаязбеш.

Иштта вlаштlехьбаьккхача агитпунктай а агитаторий а балхе торо хулийт боагlача боараме хоржамий кампани дlаяхьа.

Хоржамий кампани йолча хана эггара лоархlамегlа дар да харжархошта юкъера кхетама болх халданза а идейни боарамга диллача дика вlаштlехьбаьккха а беш хилар. Из декхар кхоачашде дезараш эггара хьалха агитатораш ба. Хlаьта городерча дукхагlча агитатораша дерттlа кхоачаш а ду шоашта тlадилла гlулакх. 5—6 тематически беседа яьй хоржархошта юкъе «Красный молот» завода клуберча агитпунктерча агитатораша новкъосташа Шишкина, Бацаева, Завлиева, Усачевас, кхычар. Уж беседаш я КПСС XXIII-ча съезда решеней, советски хоржама система дунен халкъашта юкъерча гlулакхий хьакъехьа, иштта кхыдолча дешаех а. Хlаьта иштта харжархой спискаш а вlаштlехьъяьхай агитатораша.

Партийни организаце шоашта тlадилла декхар дизза кхоачашдеш ба агитатораш — Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода болхлой новкъостий Ширяев, Шубина, Ткаченко, Казимирова, кхыбараш.

Уж ба Кирова цlерахча поселкерча библиотекеи домоуправленеи вlашагlъехкача агитпункташта тlачlоагlбаь. Шоаш бахача, наха юкъе политически балха цар белгалду шоай завода коллективо доаха къахьегама толамаш, кердача пятилеткаx наьха материальни хьал мишта лакхлургда, советски хоржамий система мел толашагlа я капиталистически хоржамий системал, мел шера бокъонаш я советашка харжача депутата, хlаьта харжархошта хьалхашка из мел бехктокхаме ва, кхыдараш.

Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода парткомо халданза новкъостал ду агитатораштa, царца каст-каста семинараш ю, харжархошта юкъе бе безача балха царна направлени тел.

Иштта дика вlаштlехьбаьккха шоай болх дlахьош я йиьлагlча горбыткомбинатера агитпункт, цхьоалагlча профессионально-технически училищера агитпункташ.

Цхьабакъда, ерригача агитпунктaша боагlагlча беса вlаштlехьбаьккхабац болх. Цхьацца йолча агитпунктaшка йолаш я форманна оттаяь планаш, алхха юкъара дешаш мара дац цар тlа белгалдаь. Масала, «агитаторий семинар», «харжархой сайре», «агитколлектива участкера беседаш», иштта кхыдараш. Цу тайпарча планах ха йиш яц малагlча темах, малагlча хоадам боллаш долча дешах, малагlа мероприяти е лаьрхlал агитпункте.

Иштта эсала вlаштlехьбаьккхаб болх, «Грозпромстрой» треста жилищно-коммунальни контора цlеча уголокерча агитпункте. Укхаза базови лоархlаш я хладокомбината партийни организаци. Болх дика вlаштlехьбаккха торо йолаш я из, цхьабакъда, ший ханнахьа цу гlулакха терко яь яц цо. Цу тайпара кхоачамбоацараш да крекинг-завода общежитерча агитпункте а (базови парторганизаци — Горпромторг).

Цу тайпара агитпункташ кхы а я.

Цу агитпунктaшка ха йиш яц агитатораш харжархошта юкъе болх беш ба-бац, хlана аьлча цар беча балха участок яц, иштта мара кхы тlахьожам лоаттабац цар балха партийни организацеша.

Хlанз хоржама компани кердача этапе кхаьчай. СССР Лакхехьарча Совете депутаталла кандидаташ оттабаь баьннаб, хоржамашта хьалхара окружной собранеш хиннай. Депутаталла кандидаташ бараш харжархошта дlабовзийта йиш я агитаторий. ДикагIбарех а дикагlа бола Даьхен къонгаши мехкарийи ба паччахьалкхен Лакхехьарча органе хержа кандидаташ. Цар биографеш, цар вахара а общественно-политически балха а наькъаш наха дlадовзийтилга, царна нах раьза хургболаш агитаци елга агитаторий лоархlаме декхар да.

Хоржамашта хьалхара агитаци е еза цхьатарра — производстве болх берашта юкъе а, бахача наха юкъе а, дикагlа уж дlакхетаргболча тайпара, политически балха дикагlа йолча формаех, методех, средстваех пайда а эцаш. Цу агитаце керттера направлени хила еза КПСС XXIII-ча съезда решенеш харжархошта кlоаргга дlайовзийтилга, вай партеи правительстваи чурчеи арахьарчеи политиках, советски хоржамий системах уж дlакхетабеш.

Партийни организацей декхар да агитаторашца каст-каста инструктаж елга. Агитаторашта кулгалдара боарам лакхагlа ме жул, парторганизацеша царна дукхагlа терко тlа ме йохийт, цар наха юкъе бу болх дукхагlа пайда боалаш хургба. Хlаьта из болх дика вlаштlехьбаккхаро коммунистийи парте боацарийн блока кандидаташ СССР Лакхехьарча Совете, хоржилга лакхача идейни боараме чакхдаккха торо а хулийтаргья.

С. КОТИЕВ,
КПСС Грозненски горкома пропагандаи агитацеи отдела инструктор.

СССР-аи ОАР-аи юкъе хиннача переговорех цхьана яь коммюнике

Вlашагlкхийттача Iарбий Республика Президента Гамаль Абдель Насера йийха яха официальни визитаца 1966 шера 10 мае денз 18 мае кхачналца Вlашагlкхийттача Iарбий Республике хилар Советски Социалистически Республикай Союза Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин керте латта советски правительственни делегаци.

Вlашагlкхийттача Iарбий Республика правительстваи халкъои геттара безаме тlанйцар Советски Социалистически Республикай Союза Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгини советски правительственни делегаце членаши.

Вlашагlкхийттача Iарбий Республика правительстваи халкъои хьакхайкадир советско-арабски доттагlала шоаш геттара лакха мах беш хилар.

Вlашагlкхийттача Iарбий Республике шоаш болча хана СССР Министрий Совета Председатели советски правительственни делегаце членаши хьежар Вlашагlкхийттача Iарбий Республика халкъа вахаргеи цунна карагlдаьннарашкеи.

Визит йолча хана переговораш хилар Президента Г. А. Насераи советски правительственни делегацена керте латтача СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгинаи юкъе.

Уж переговораш йолча хана оагlонаш дlа-юха дагаьлар шоашта шиннена а хьаштдолаш йолча дунен халкъашта юкъерча хьала актуальни проблемашта. Цар иштта дийцар шин оагlона юкъера гlулакхаш дlахо чlоагlдарцеи дегlакхувларцеи дувзаденна дола дешаш а. Вlаши юкъе доттагlали тешами хилара традиционни уйла чулоацаш яр переговораш. Оагlонаша раьза хинна белгалдаьккхар хlанзарча дунен халкъашта юкъерча гlулакхий лоархlамегlарча проблемаех шоашта хетараш цхьатарра доагlаш хилар. Цар хьакхайкаду дlахо а машаре дахара принципий ларда тlа машар Iалашбелга, паччахьалкхенашта юкъера гlулакхаш дегlакхувлилга, суверенитета, территориальни бlарччала сий делга, кхыча паччахьалкхений чурча гlулакхашта юкъе ца гlертилга дагахьа а долаш дунен халкъашта юкъера политика лелае лаьрхlа шоаш хилар.

Советски делегаце белгалдаьккхар, блокех дlа ца кхийтта паччахьалкхе хиларах тарра, ОАР-а политика а, иштта Iарбий, африканций, блокех дlа ца кхийттача кхыча паччахьалкхенаша дунен халкъашта юкъерча машараи кхерамзленнеи кхерам тlатувсача империализмаи колониализмаи агрессивни низашта духьала лоаттабеча къовсамерча цун Iалаьмате боккхача лоархlама а Советски Союзо лакха мах беш хилар.

ОАР-а правительства хьакхайкадир машара, империализмацеи колониализмацеи лоаттабеча къовсама, дунен халкъашта юкъера барт-цхьоагlон гlулакхаш дегlакхувлара а дегlаухача мехкашта дег тlареи конструктивни новкъостал дара а пайдана долча оагlорахьа СССР къахьегарах ше чlоагlа раьза хилар.

Оагlонаша хьакхайкадир укх тlеххьарча хана дунен халкъашта юкъера хьал ирдаларцеи кхыча мехкий а халкъий а чурча гlулакхашта юкъегlертача империалистически низий агрессивни гlулакхаш бахьан долаш тlема кхерам совбаларцеи дувзаденна шоаш чlоагlа сагота хилар. Оагlонаша белгалдоаккх, низага кхувдилга машар безача деррига халкъаша хийраьккха, колониализма массазара метод хилар. Цар белгалдоаккх, укх тlеххьарча хана дунен тlа хиннача цlенхаштарча событеша юкъегlертара политикана духьале янза ярг ца хилара цlаьхха а тешалдеш хилар. Цунца дувзаденна Вlашагlкхийттача Iарбий Республика правительства хьакхайкадир «паччахьалкхений чурча гlулакхашта юкъе гlертилга мегийта йиш ца хиларах, цар лоlами суверенитети лораярах йола Деклараци» тlаэца аьнна предложени а луш. Советски Союзо Вlашагlкхийттача Къамий Организаце Генеральни Ассамблея XX-ча сессе дlайолаьяча инициативана ше раьза хилар. Оагlонаша тlахьех Вlашагlкхийттача Къамий Организаце Генеральни Ассамблея массава раьза а волаш къоабялъяь из лоархlамера Деклараци лархlарaи кхоачашъярaи.

Оагlонаш раьза хилар, халкъаша яьха сийлахь-йоккхий нотолонаш меттахьа лоаттаяри империализма, колониализма, неоколониализма низашта духьала дlахо къовсам лоаттабари духьа паргlато езаши машар безаши долча мехкаштеи халкъаштеи юкъера барт-цхьоагlон гlулакхаш чlоагlдар Iалаьмате лоархlаме долга хьахьокхаш хlанзара дунен халкъашта юкъера хьал хиларца.

Переговораш йолча хана оагlонаш дlа-юха дагаьлар дегlаухача мехкий экономически гlулакхий хьакъехьа. Уж раьза хилар, уж мехкаш дегlаахара эшаш бола боарами экономически стабильности Iалашъяра дунен халкъашта юкъерча плане уж мехкаш хьаллацаргахьа лаьрххlа низ тlабахийтанза барг ца хиларца. Цу тайпарча гlуланхаша дегlаухача мехкашта аттагlа хулийтаргда шоай бlарччал лорае, йиш хулийтаргья шоай чурча гlулакхашта юкъегlертеи шоай суверенитет готъеи безам барашта шоаш еш йола духьале чlоагlъе. Цо иштта новкъостал дергда дунен халкъашта юкъера машари кхерамзлен чlоагlъяра.

Шинна а оагlоно чlоагlа йоакхо еш дийцар вьетнамски халкъа духьалара агресси бахьан долаш этта Вьетнамера кхераме гlулакхаш. Оагlонаша йизза хьаллоац ший кхел ше къоастаяра йола вьетнамски халкъа бокъо а, хlаьта иштта Вьетнама чурча гlулакхашта юкъегlерташ дола кхыча мехкий бlунаш арадаха яхаш цо дlадехар а. Оагlонаша дlадех Вьетнама Демократически Республикана фега гlолла тlа а ухаш деш дола дови цунна чуетташ йола бомбаши сов чехка социйтилга. Цар бакъъю 1954 шерара Женевски соглашеней дизза сий делгеи уж чакхйоахилгеи, паргlатеи ший лоlамеи хилара йола вьетнамски халкъа законни бокъонаши дагадоахкараши кхоачашделга дlадехаш йола шоай позици.

Уж дог тийша я, Вьетнамера, машар юхаметтаоттабаро деррига дунен тlа машар лоаттабара новкъостал дергхиларах.

Африкерча гlулакхашка а хьежа, шинна а оагlоно белгалдаьккхар, колонизатораш африкански континенте кхохкам лоаттабе халкъий чурча гlулакхашта юкъегlерта безам болаш хилар, шоаш леладу тийша балхаш чlоагlдеш хилар, шоай доал царна кaчдолла гlерташ хилар. Цу хьалашка эшаш да Африка халкъий цхьоагlо чlоагlъелга, африкански мехкашкара империализмана духьалара деррига низаш нхотаделга, колониализмацеи неоколониализмацеи къовсам лоаттабеш йолча кхыча паччахьалкхенашцара цар барт-цхьоагlон гlулакхаш айхагlа хулийтилга.

Шинна а оагlоно харцахьа лаьрхlар Къулбехьен Африкера, Къулбехьен Родезера, португальски колонешкара кхыча мехкий колониальни державай расистски реакционни союз.

Шинна оагlоно хьакхайкаду паргlатони лоlамеи духьа Африка халкъаша колониализманеи Анголерча, Мозамбикерча, Португальски оалаш йолча Гвинеерча, кхыча мехкий доалаи духьала къонахчалца лоаттабу къовсам шоаш бизза хьаллоацаш хилар.

Шинна а оагlоно харцахьа лаьрхlар Гаргарчеи Юкъерчеи Малхбоалене даим кхохкам лоаттабеш йола империализма политика. Советски Союзо дlакхайкаду Iарбий Малхбоалене тlема-колониальни блокащ юхадийнъе, колониализманеи неоколониализманеи духьала латта низаш вlашагlдаха гlерташ долча империалистически низий политикана духьала Iарбий халкъо лоаттабу къовсам ше бизза хьаллоацаш хилар. Советски оагlоно йизза хьаллоац палестински Iарбий законни царгара яха йиш йоацеи бокъонаш. Цо хьаллоац палестински проблемах Гаргарча Малхбоаленера кхохкам чlоагlбара пайда эца гlертача империалистический низаша леладеча агрессивни гlулакхашта духьала Iарбий паччахьалкхенаша лоаттабу къовсами цар хьега къаи.

Аравийски ахгlайрен къулбехьарча даькъа тlа нийсденнача хьалашка хьежар оагlонаш. Цар харцахьа лоархl Аденеи Аравийски ахгlайрен Iарбий къулбехьенеи колониальни державо лелаю тоlабара политика.

Шинна а оагlоно бакъду Омана халкъ цо колониализмана духьала лоаттабеча къовсаме шоаш хьаллоацаш хилар.

Советски Союзи Вlашагlкхийтта Iарбий Республикеи дог тийша я, халкъий машари кхерамзлеи чlоагlъяра хьашташа колониализмана духьала латтача къамий - кортамукъален болэмашта кхерам тlатувсаш йола кхыча мехкий тlема базаш кхы тlехьа ца йоалийташ дlайоахилга дlадехаш хиларах. Империалистически державаша цу базаех пайда эц машар безача паччахьалкхенашта низ беча а цар чурча гlулакхашта духхьал герзаца юкъегlертача а средствах санна.

Шинна а оагlоно дийцар Европера гlулакхаш. Цар бокха лоархlам бу дунен халкъашта юкъера кхохкам кlаьдбари массане а юкъара машар чlоагlбари духьа европейски кхерамзле чlоагlъяра декхара.

Европейски кхерамзле Iалашъяра гlулакха эгара керттерча декхарех цаI лоархl шинна а оагlоно германски дош машара наькъаца къоастаделга.

Шоллагlа дунен тlом сецачул тlехьагlа эттача хьало Германски Демократически Республикеи Германе Федеративни Республиканаи хьахиларга кхоачаваь хилар белгалдоакх Советски Союзои Вlашагlкхийттача Iарбий Республикои.

Советски Союзеи Вlашагlкхийттача Iарбий Республикаи правительствашa данза дардоацаш лоархl цунца хьаштдолаш мел долча мехкаша германски дош машара наькъаца къоастадара мамогга низаш тlадохийтилга.

Оагlонаша йийцар герз дlададкхара хьакъехьара проблемаш. Цар барт вlашагlкхийтар дунен халкъий юкъара эффективни тlахьожам а болаш массане а цlендаь герз дlададкхара дола договор дар лоархlаме хилар.

Шинна а оагlоно белгалдаьккхар ядерни герз ца доаржадара хьакъехьа ООН-е Генеральни Ассамблея XX-ча сессе къоабалъяьча принципашка хьежжа дунен халкъашта юкъера соглашени яр данза даргдоаца лоархlамера гlулакх хилар. Цу соглашене дlадакха дезаш лоархl цар ядерни герз доаржаделга, цу тайпара герз долаш йолча паччахьалкхенаша из доацаш йолча паччахьалкхенашка юкъарчал доацаш дlакарадалара наькъаца е тlема блокашкеи группировкашкеи гlолла е моллагlча кхыча наькъаца доаржадеш из дале а.

Шинна а оагlоно белгалдаьккхар дунен тайп-тайпарча районашка ядерни йоаца зонаш хьаяра де дезар дар лоархlаме хилар.

Шаккхе а оагlув раьза я лаьтта кlал деш дола ядерни тохкамаш дехка дезаш хилар а лоархlаш, ядерни герза деш дола тохкамаш дехкара хьакъехьа даь Московски договор дlахо дегlакхувлара де дезар данза дарг ца хилара гlулакха.

СССР Министрий Совета Председателеи ОАР Президентеи белгалдаьккхар герз дlададкхара Дерригдунен конференци гульелгеи дерригача дунен тlа мел йолча паччахьалкхенаша цунна юкъе дакъа лоацилга Iалашделгеи вахара данза даргдоаца лоархlамера гlулакх хилар.

Шинна оагlоно цlаьхха а белгалдаьккхар дунен халкъашта юкъера машари кхерамзлен хьаллацара а дунен халкъашта юкъера барт-цхьоагlон гlулакхаш дегlакхувлара а гlулакха ООН-а лоархlам лакхбанза барг ца хиларах шоаш дог тийша хилар. Шинна а оагlоно белгалдоакх ООН-а Устава ерригача паччахьалкхенаша сий данза а ООН-е Китайски Халкъа Республика законни бокъонаш юхаметтаоттаяра де дезар цар данза дарг ца хилар.

Оагlонаш дlа-юха дагаьлар дунен халкъашта юкъера экономически барт-цхьоагlон гlулакхаш леладара дешашта, цар белгалдаьккхар СССР-а ОАР-а цхьаккха тайпа дискриминаци а йоацаш, цхьатаррарча бокъонехи вlаши аьттув болча наькъащеи ерригача паччахьалкхенаша юкъе дунеи мехкаша лелаю торговли леладара тlехьалаттащ хилар.

Переговораш йолча хана СССР-аи ОАР-аи юкъера доттагlлеи бувзамаш дlахо дегlакхувлареи чlоагlдареи дешаш дийцар СССР Министрий Совета Председателеи ОАР-а Президентеи.

Iарбий оагlоно хьакхайкадир массе оагlорахьара экономически техническии новкъостал дарах, Советски Союза Вlашагlкхийттача Iарбий Республикана деш дола гlулакхаш бахьан долаш Советски правительствана ше чlоагlа баркал оалаш хилар.

Советски оагlоно дика а хеташ белгалдоах экономически дегlаахареи индустриализацеи даькъе ОАР халкъо даьха доккхий толамаш.

Шинна а оагlоно хьакхайкадир ОАР экономикана боккхача лоархlаме болча Iалаьмате боккхача гидротехнически гlирса Асуански комплекс хьалъеча цхьана ду балхаш лелара гlулакха шоаш раьза хилар.

Раьза хинна белгалдаьккхар цар шин мехка юкъе вlаши гlойле йола торговли гlулакхаш толаме дегlаухаш хилар.

Советски Союза правительственни делегаце дlакхайкадир ше доттагlалцеи безамцеи тlаэцарах ОАР-а правительстваней Президента Гамаль Абдель Насераи чlоагlа баркал оалаши раьза хинни ше хилар.

Шинна а оагlонна хетачох, Советски Союзаи Вlашагlкхийттача Iарбий Республиканеи юкъера доттагlала гlулакхаш дlахо дегlакхувлараи чlоагlдараи боккхача лоархlаме хургья СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин юкъеволча советски правительственни делегаце доттагlалца Вlашагlкхийттача Iарбий Республике йихьа визит.

СССР Лакхехьарча Совета Президиумои СССР Министрий Советои Советски Союзе хьийхар ОАР Президент Г. А. Насер, хlаьта иштта республика хьалхара вице-президент А. Х. Амер а республика вице-президент Премьер-Министр Закария Мохи-эд-Дин а. Уж бахка раьза хилар.

* * *

КАИР, 18 май. (ТАСС). СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин керте вола советски правительственни делегаци ОАР Президентаца Г. А. Насераца цхьана селхан Вlашагlкхийттача Iарбий Республика Къаман собране хилар.

ОАР Къаман собране Председатела Ливар Садата, египетски парламента заседани ше хьаеллаш, советски хьаьшашка моаршал хоатташ къамаьл дир.

Цул тlехьагlа заседане къамаьлаш дир ОАР Президента Гамаль Насереи СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгинеи.

* * *

КАИР, 18 май. (ТАСС). СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин керте вола советски правительственни делегаци, ОАР-ера официальни визит тахан чакх а яьнна, цlа яхар.

Iаьржача форда тlа мишта лел хьожаш баьча тохкамах дика чакхдаьннад Дай-мехка торгови флота кема — «Парижская коммуна» яха декъа мухьаш кхухьа газотурбоход.

Сурта тlа: форда тlара «Парижски коммуна».

Р. Андреева сурт.
ТАСС фотохроника.

Николай ОСТРОВСКИЙ

Нодар ДУМБАДЗЕ

Витаутас ЖАЛАКЯВИЧЮС.

Ши-шу да хадданза толам а болаш, Ленински комсомола цIерах долча къонача зрителан Киевски театра сцена тIа А. Фадеева «Къона гварди» увттаду. БIаь ткъаь иттнел тIех спектакль оттаяьй. Режиссер-постановщик — Украински ССР заслуженни артист Александр Барсейгян.

СУРТА ТIА: спектакла финальни сцена. К. Шамшина сурт.

ЛИТЕРАТУРАИ ИСКУССТВАИ ПРОИЗВЕДЕНЕЕХ ЛЕНИНСКИ КОМСОМОЛА ПРЕМЕШ ХЬОЖАЯРАХ БОЛА ВЛКСМ ЦК IX-ча ПЛЕНУМА СОЦАМ

ВЛКСМ ЦК ийслагIча Пленумо, Ленински комсомола премеш хьожаярах долча дешага а хьежа, соцам бу:

ТIехваьнна вокхача советски писатела ОСТРОВСКИЙ Николай Алексеевича, цIаккха а шоай лоархIам боврбоацача, миллионаш бола къона советски патриоташ, доккхагIа долча коммунистий ноахалий когаметта дIаотта мегаргбараш хьалкхебеча комсомола низ бола герз а хинна дIаэтта долча «Мишта кхохкалора болат», «ДуIо баьраш» яхача книжкай автора Ленински комсомола премий яла.

Лауреата диплоии медали а луш, литератураи искусстваи произведенеш бахьан долаш 1966 шерара Ленински комсомола премеш яла:

ДУМБАДЗЕ Нодар Владимировича, писатела — «Малх бIаргагу сона», «Сои йоккха саги, Илико а Илларион а» яха повесташ бахьан долаш.

Преми эца оттаваьв Грузе ЛКСМ ЦК-ас, Грузе писателий Союзо, «Берий литература» яхача издательства.

ЖАЛАКЯВИЧУС Витаутас Пранoвича, кинорежиссера — «Цхьанне а безам бацар вала» яхача кинофильмана сценарии режиссуреи оттаярах.

Преми эца оттаваьв Литвай ЛКСМ ЦК-ас, «Советски экран» яхача журнала редколлеге.

ПАХМУТОВА Александра Николаевнайна, композитора — кагирхоехи комсомолахи долча иллей цикл бахьан долаш.

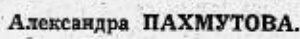
Преми эца оттаяьй Братски ГЭС хьалъерий комсомольски организаце, Владимирски областной комсомольски организаце, Ростовски областной комсомольски организаце, Архангельски областа Лешуконски районни комсомольски организаце, Целиноградски областа «Кийминский» совхоза комсомольски организаце, Усть-Пристань яхача юрта юкъерча школа комсомола комитето, Къилбаседен флота комсомольски организаце, «Комсомольская правда» яхача газета редколлеге.

ЧИВИЛИХИН Владимир Алексеевича, писатела «Дото бесса рельсаш», «Иванова Клавах», «Елни-металки» яха повесташ бахьан долаш.

Преми эца оттаваьв «Молодая гвардия» яхача журнала редакце, «Молодая гвардия» яхача издательства, ВЛКСМ Новосибирски обкомо.

ЛЕНИНСКИ КОМСОМОЛА ЦIЕРАХ-ЧА КЪОНАЧА ЗРИТЕЛА ТЕАТРА (Киев) — «Молодая Гвардия» яха спектакль бахьан долаш.

Преми эца оттадаьд Украина ЛКСМ ЦК-ас, УССР культура Министерства, Украински театральни общества президиумо.

Александра ПАХМУТОВА.

Владимир ЧИВИЛИХИН

КАГИРХОША ШОАЙ ФОРУМА

КЕРДАЧА къахьегама толамашка бех вай кагий нахи мехкарийн КПСС XXIII-ча съезда решенеша. Грозненски района комсомольций традици а хинна дIаэттад белгалдола деноши, цIейши дикача къахьегама толамашца дездар.

ХIанз, съездо ший болх дIаболабаьча деношка комсомола райкоме юххьанцарча комсомольски организацешкара дог гIоздоаха хоамаш ух. КПСС XXIII-ча съездо болх беча деношка Брагуны яхача участке № 34 йолча скважино мехкдаьтта йоккха кIедж техар. «Старогрознефта» НПУ йиълагIча промысла мехкдаьттахошта хьалхашка бехктокхаме декхар оттадаьдар — кIедж етта мехкдаьтта дIадилла лоаццача хана 29 километр мехкдаьтта провод йилла, аьнна. Из болх сихха чакхбаккхара духхьал цу гIулакха лаьрхIа бригада вIашагIъеллаяр. Цунна юкъебахар комсомольцаш Джаутханов Рамзан, Асколов Николай, Бараханов Махьмад. Шоай съезда сийна комсомольцаша лаьрхIар ханал хьалха из провод йилла. Дукха къахьега дийзар кагийча наьха шоаш денна дош кхоачашдара. Мехкдаьтта провод ханал хьалха йилла яьлар.

Комсомола съезда сийна Ермоловски леспромхоза дуккхача комсомольцаша къаьст - къаьста декхараш тIаийцар: ах шера план ханал цхьа бутти ах бутти хьалха съездо болх беча деношка кхоачашъе. ХIанз комсомольцаша строгальщика Селивашко Юре, слесараша Спиридонова Евгене, Мисиков Владимира, медника Эльдиев Руслана шоаш ах шера план кхоачашъярах рапорташ тийннад.

Дуккха гIулакхаш да района кхашка, фермашка къахьегача къонабарий чота тIа а. Цар а тIаийцадар шоай съезда сийна декхараш. Комсомольско - кагирхой механизированни звено членаша дош делар пхелагIа май тIаккхачалехьа шоашта тIачIоагIдаьча лаьттан тIа бIаьстан юхье юв культураш дIайийна бовла. Шоаш денна дош сийленца кхоачашдир цар. Къонача механизатораша чIоагIа бехктокхаме ха я ер; дIайийнача культураштa обработка еш латт. Къахьегама овсарле лакха йолаш къахьег механизированни звено членаша комсомольцаша—Грозненски шурий совхозерча Зиновьев Владимира, «Новый быт» яхача колхозерча Кацюбина Виктора, № 3 йолча совхозерча Хатуев Вахас, иштта дуккхачар.

«Староюртовский» совхоза къонача механизаторша чIоагIагIа къахьийгад съезда сийна. Съезд болх бе йолаялалехьа ерригача техникана ремонт е дош деннадар цар. Укх деношка баьча тохкамо хьахьекхар къонача механизаторий ерригача техникана ремонт яь хилар.

Дог гIоздоахача толамашца белгалду ер шу доахан леладераша а. «Ермоловский» яхача совхоза Iаьсий кхедераша ден - бус 400 грамм дозал тIаккхетийта дезача дуккха дукхагIа дозал тIаккхетийт. ХIанз къона Iаьсий леладераша шоай боккхагIболча доттагIашца дош деннад паччахьалкхенна дулх дIадалара ах шера план ханал хьалха — 20 мае кхоачашъе.

Биъ бетта хIара Iаттагара 1000 килограмм шура яьккхай Грозненски шурий совхоза доаркаша - комсомолкаша. Масала, цу совхозерча доаркас - комсомолкас Соленая Екатеринас ше лелабеча хIара Iаттагара 1025 килограмм шура яьккхай. Цунна нийсса хIана хьегац аьнна къахьег Амаева Амината, Долгова Еленас, иштта кхычар а. Май бутт йистебоалаш 1300 — 1400 килограмм шура яккха дош деннад цар.

Съезда сийна йолаеннача социалистически яхьо хьинар айдир района юххьанцарча комсомольски организацей комсомольций. Цо вIаштIехьдалийтар производства хьалха латтараш, дикагIбола дешархой комсомола мутIараштa юкъебоалабе. Духхьал марти апрели шин бетта 300 совгIа саг хьаийцав комсомола членалла. Уж дуккха дукхагIа ба соакха цу ханаца нийсбича.

ВЛКСМ XV-ча съезда сийна йолаяьча яхьа итогаш еш района комсомольцаши кагирхойи керда социалистически декхараш тIа а ийдеш хьинаре къахьегаш ба пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъе.

А. ПЕНЬКОВ,
ВЛКСМ Грозненски райкома секретарь.

Конгора хьал

ПАРИЖ, 19 май. (ТАСС). Леопольдвиле кепатеха арайаьккхай Конго къилбаседа - малхбоаленехьа Паулис яхача города къулбехьенгахьа 200 километр гаьна улла Вамба яха город конголезски эскара регулярни бIунаша дIалаьцай яхаш дувцаш йола официальни коммюнике. Рейтера агентства корреспондента беча хоамах, город Вамба — мехка къилбаседа-малхбоаленера конголезски повстанций юхейиса лоархIамегIара опорни пункт.

Цу цхьан ханна хоама тIа белгалдоаккх Стенливелагара малхбоаленгахьеи къилбаседенгахьеи яда йоккхий хьуна районаш хьалхагIа санна повстанций кара хилар. Повстанцаша иштта тIахьожам лоаттабу Стенливели Паулиси вIашагIъювзаш болча лоархIамерча тIонаькъа.

АЬТТУВ БОЛАШ ОПЕРАЦЕШ Ю ПАРТИЗАНАША

БРАЗЗАВИЛЬ, 19 май. (ТАСС). Апрель бовш — май болалуш Ангола мукъаяккхара тIехьарча Халкъа болама (НДОА) партизански отрядаша массехк аьттув болаш операци чакхъяьккхай португальски колонизаторий бIунашта духьал. Було-Антиго яхача наькъа тIа кIийле яьяр цар. Партизанаша деча довно готбаь португальски салтий партизанаша оттаяьча минни полегахьа юхатIехьашка бовланза баланзар. Вийна а човнаш яь а массехк саг дов лаьттача юхе а вуташ тIехьашка баьлар португальски карателаш.

Португальски карателий цхьаькха отряд кIийленна тIанийсъелар Ингуанбунду бодача новкъа.

Тахан Браззавиле кепатеха араьяннача НДОА коммюнике тIа дIахо белгалдоаккх, португальски карателашта духьала Ангольски партизанаша аьттув болаш дов деш хилар.

Доазол дешара

ДУНЕН КЕПАЙОАЗОНО ВЛКСМ XV-ча СЪЕЗДАХ ДУВЦАР

Дунен кепайоазон уйла шийна тIаоз Москве дIайолаеннача ВЛКСМ-а XV-ча съездо. Социалистически паччахьалкхений газеташа, дегIаухачеи капиталистически мехний лоархIамерча газеташа шоай дешарашка хоам бу съезд хьаьллярах, дикагIа бIаргагургйолча моттигашка кепаетт КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева съезде даьча къамаьла изложени а ВЛКСМ-а ЦК отчетни доклад луш цун хьалхарча секретара С. П. Павлова даь къамаьл а.

«Скынтейя тинеретулуй» яхача румынски газето белгалдоаккх Л. И. Брежнева даьча къамаьлаца коммунистически общество хьалъеча комсомольцаша лоацача даьнъа лаккха мах баь хилар.

«Непсабадшаг» яхача венгерски газето КПСС ЦК съездага дахьийтача моаршала юкъера хьа а къоастадаь белгалдоах Октябра гIулакх, сийлахь - воккхача Ленина, коммунизм бахьан долаш къовсам лоаттаберий гIулакх дIаходахьа хьакъдола къона тIехье хьалкхеирал лоархIамегIа, сийлахьа а долаш декхар дац комсомола яха дешаш.

«Политика» яхача югославски газето, КПСС ЦК Генеральни секретара къамаьла изложени кепатохаш, белгалдоакх, латаш болча вьетнамски вежарашцара шоай барт-цхьоагIон гIулакхаш, къовсам лоаттабеча Вьетнама хиланза яргIоаца машинаш, оборудовани, тIехдина герз хьа а деш, хьаддача гIулакхашца бакъду советски кагийча нахеи мехкарашеи.

«Млада фронта» яхача чехословацки газето белгалдоах ВЛКСМ XV-ча съезде дакъа лоацаш дунен 30 совгIана мехкара кагирхой викалаш хилар. Газето яхачох, цо тешал ду планета къонача тIехьен дунен халкъашта юкъера бувзамаши бартцхьоагIон гIулакхаши чIоагIлуш латташ хилара.

ФУ ХИННАД «АДЖЕНАХ»?

НЬЮЙ-ЙОРК, 19 май (ТАСС). Самардийнахьа «Джеминай — 9» яха космически кема сигал ца дохийталга дохадаь аьттув боацаш гIетта «Атлас-Аджена» яха ракета Кеннеде мысера къулба-малхбоалейгахьа 180 миль гаьна хила мегаш Атлантически океана чу чуежай, яхаш хоам бу информационни агентства Кеннеде мысера.

Ракета талха йолаеннай из урагIъяхийтача 2-ча минуте. Цун аьттув ца балара бахьан тахка вIашагIъеллача къаьсттача комиссе тахан Кеннеде мысера баьча хоамах, ракета хьалхара лагIа дIакъастале итт секунд хьалхагIа лостам бийнабар цун хьалхарча лагIа подвижной двигателах цхьанне. Из бахьан делаш баллистически траекторе тIа а яьнна океана чу Iоежай ракета.

ДАНАНГЕ ХИННАЧА СОБЫТЕЕХ ДУВЦ АП

НЬЮ-ЙОРК, 19 май. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс яхача американски информационни агентства корреспондента Данангера хоам бу:

«Дананг» яхача хи тIа уллача цаIмара доацача тIаьна тIахьожам оттабаьб ВIашгIкхийттача Штатий форда гIашлой бIуно, цу тайппара, мятежникий бIунаша (Сайгонерча марионеточни режима духьала гIайттача бIунаша — **ред. белгало**) цун цхьа оагIуви, хIаьта къулбехьенвьетнамски правительства форда гIашлоех болча салташа шоллагIа оагIуви дIалаьцачул тIехьагIа этта тупик дIа а йоаккхаш.

Цу юкъа Сайгонера Къилбаседа малхбоаленгахьа 380 миль гаьна уллача цу портови городе кхы а халагIа дола хьал эттар.

Форда гIашлой бIухошеи правительственни бIуний парашютисташеи дIалаьца да радиостанци, докий район, мэрий, цхьоалагIча корпуса штаб, хаькъаш вIашагIкъаста керттера моттигаш а йолаш дола города диъ даькъах кхо дакъа.

Буддистски къовсама комитет керте латтача низаша шеръяьй шоай погода гонахьа цар ха деш хинна зона, хIаьта хIанз цунна юкъейоагIа нах бахача цIеной массехк квартал. Цар иштта тIахьожам оттабаьб- буддисташа даим правительствана духьала къамаьлаш деш йолча центральни улицаш тIарча рынка района.

Правительствана духьала латаш долча бIунашта новкъостал кхаьчад.

Польски Халкъа Республика. Яшовице (Къулбехьен Силези) яхача хозача атагIа хьалъеш латт салоIа керда центр. Хьалъеш я нах бийша бадаргбола корпусаш, ресторанаш, кофеш, тикаш, киоскаш, спортивни залаш, бассейн. Цхьан ханна шоай отпускаш дIаяхьа йиш я укхаза 2500 къахьегамхочун.

Сурта тIа: укх гаргарча хана промышленни Силезе хьехархошта хьалхашка ший наIараш хьаелларгъя цу здане.

ЦАФ—ТАСС сурт.

Ше хиннача тайпара кагийтоварни, натуральни болаш бус Йеменски Iарбий Республика юрта боахам. Шийна эшаш мел дола хIама ше хьаду ахархочо. ГIийла а юстара а лел укх тIара яр санна йолча, лоаман довкъашка ядача зIамигача юртилгашкара вахар. Сецца юртара IокIал а баьле цунна гонахьа дадача кхашка балха ух ахархой. Саррахьа юха цIаберз уж.

Сурта тIа: кхашкара дIаух ахархой-кхалнах. Кортош тIа а увттаеш цар кхухьар доаханна йилла буц я.

И. Беляцке сурт.
ТАСС фотохроника.

Лепрозорена бомбаш чуеттар

ХАНОЙ, 19 май. (ТАСС). ВIашагIкхийттача Штатий авиаце 6 мае Нгеей яхача провинце Куиньлок яхача юрта агIача Куиньлап яхача лепрозорена бомбаш чуеттара духьала протест еш йола заявлени кепатеха араьяккхай ДРВ унахцIено лораяра Министерства.

Бомбаш чуеттача хана, яхаш хоам бу ВИА агентства, 30 унахо вийнав, 34 сага човнаш яьй, лепрозоре дуккха зданеш йохаяьй.

Республика берригача медицински болхлой цIерах Вьетнама Демократически Республика унахцIено лораяра Министерства цIаькха а хоадам боллаш харцахьа лоархI американски военщино леладу акха гIулакхаш. ДРВ-а медицински болхлоша пхе а континентера деррига прогрессивни адамаш; дунен-халкъашта юкъереи къамий медицински организацеш; Iилмахойи физикаши тIахьех американски империалисташта хьадда духьалдовлара, Вьетнама Демократически Республика территорена цар чуетташ йола бомбаш соцаяйтар духьа моллагIча торонах пайда эцара.

Дешархой-спортсменаш

Спорт дукха езаш ба Грознерча № 21 йолча юкъерча школа дешархой. Дуккхача хана денз массаза городскойи районнии спортивни ихьашка дикагIа йола моттигаш йоах школа спортсменаша. Школе дIачу воаллашехьа бIарг тIаотт пенах хьалтеха йоахкача грамотехи кубкехи. Хьалхара моттигаш яхарах тийннай уж школьни командана.

Школьни команде массехк секция, царна юкъера белгалъяккха еза баскетбольни секци. Цу чу боагIача спортсменашта юкъе ва республика цхьа чемпион, хIаьта 1-гIа разрядаш йолаш дукха ба. Школа спортсменашта юкъе дикагIчарех лоархIаш ба Т. Балюк—10-ча класса дешархо, Л. Филиппова — 9-ча класса дешархо, В. Мелехов—11-ча класса дешархо, хIаьта 10-ча класса дешархо В. Савчук республика чемпион ва.

Уж массава а ГорОНО чуйоагIача берий спортивни школеи городеи сборни командашта юкъе дакъа лоацаш ба.

Р. АУШЕВ.

Дайгача, кадайча боларах йоккхача юрта юкъе гIолла хьавоагIа кховзткъа шу хургдола воккха саг. Газеташ, журналаш чудоахкаш цун хьн тIа уллача почтальона тIормех вова Долакха-Юртара почтальон Манкиев Бунхой Махьмад. Из ца вовзаш зIамига а е воккха а саг короргвац йоккхача юрта. Иштта дукха везарца цIи а йоакх цун бахача наха.

ЯлхлагIа шу да из Долакха-Юртарча почтови отделене болх беш вола. Ханнахьа из балха арапа валарах е тIехьависарах юрта бахача нахага почта дIа ца кхоачаш е тIехьаяьнна моттиг нийсъеннаяц цо болх беча хана.

Дукха баркал яьхад цунна юртахоша. Телеграмма е письмо хьа ца кхоачаш цхьа сахьат, цхьа ди тIехьадаьлча гIулакх дохаргдолаш моттиг нийсъялийтаяц цо ше бахьан.

Т. Арчанова сурт.

Художника къонали говзали

КИНОРЕЖИССЕР, СССР ХАЛКЪА АРТИСТ СЕРГЕЙ ГЕРАСИМОВ ВАЬЧА ДИЙНАХЬА ДЕНЗ 60 ШУ ДИЗАРГА

Тахан, 21-ча мае кховзткъа шу дуз Сергей Апполлинариевич Герасимов ваьча дийнахьа денз... КIезига бIаргадайнадац, даьраш а дац кIезига, хIаьта а, из ди цунна цIаьхха, дага а доацаш хьатIаэттача санна хеталу. Цхьабакъда, шерий дуккхалца белгалйоалаш яц художника ха. Уйлаш, планаш, цIаккха а лакъаргбоаца дегалаттарий хьаст, хувцалургйоацеи паргIатеи профессиональни говзал.

Юххьанца фильмашка актер волаш дIаболабир Сергей Герасимова искусствера ший никъ. Бе-бе яр цун ролаш, вIаши тара йоацаш, чуреи тIереи вIашдухьаленаш йолаш яр характераш, оттадеш дола сурт нийса хиларца белгалйоалар хIара роль.

ХIаьта а, киноцара Герасимова безам кинроактер хилара йолча цун торонел боккхагIа бар.

Хьаькъал дола художник ше хиларах тарра, чIоагIеи дог тийшаи хьаллаьцар цо ший говзал.

Актера — Герасимова цхьан сага биографи хьакхоллаш санна автори режиссери волча цо ший «Майра ворхI» яхача фильмагара «Нахи оакхарийи» яхача фильмага кхаччалца (хIаьта се гIалат варгвац мотт сона, нагахьа санна айса цу спискана хIанз а йистедаланза дола «Журналист» яха фильм а юкъе дихьача) долча фильмашка хьакхолл вай общества биографи.

Шийн творчески говзал Герасимова эггара дикагIа хьехьекхай укх тайпара дешаш декаш долча «Хьехархо» яхача башха-дикача фильм тIа: «Iомаде а, ховр наха дIатела а деза», ДагадоагIа сона, «Хьехархо» яха кино доаккхача хана Герасимова касткаста, ше шийца дувцаш санна, кIирдаь уж дешаш дийца.

Ший деррига балхашка наха лоархIамегIа дар, сагал долаш дар хайта, вахара, характерий, кхелий, алхха цIенача мировоззрене, юххьанца денз лоаттабеш а массаза керда а болча, нийсхон идеалаш бахьан долаш лоаттабеча, къовсаме уйлае цар догьоттийта гIийртав Герасимов.

Тамаш яц, Сергей Герасимова сурташца кагирхой, «Майра ворхI» яхача фильма тIа санна, къилбаседехьара бирса Iанаш даха Iомалуш, «Комсомольске» санна, керда городаш хьалъеш, «Хьехархо», «Юртара лор» яхача фильмаш тIа санна, юрташка керда вахар чIоагIдеш, «Къонача гварде» тIа хьахьекхача тайпара, деналера гIулакхаш чакхдоахаш, е «Нахи оакхарийи» яхача фильма тIа из хьахьекхача тайпара, тIом сецачул тIехьагIарча чоалханерча хана шоай нравственни нормаш вIаштIехьйоахаш хиннача кагирхой бIарчча ноахалаш хьалкхедаь хилар.

«Наха дIададалара» безам бокъонца иштта сел чIоагIа хигаро байта кила мег Герасимовга тIагIерттаи беркатеи хьехама болх. ХIанзле а болх беш да кинематографистийи актерийи — Герасимова ученикий бIарчча ноахал. Советски Союза массайолча студе гIолла а, кхыметтел доазол дехьа а, дIабаьржаб уж. Хьалха хиннача студенташцара бувзам хоадабеш бац хIаранена хов, нагахьа санна новкъостал эшаш хуле — цигга латташ телефон, цигга уллаш адрес, новкъостал де кийча дола чIоагIа кулг цигга...

ХIаьта художника письменни истола тIа бIарчча гувнаш наьха сценареш яда, говзача творчески уйланца эшарга, дIахьалхаяхарга, гадаккхарга а хьежаш...

Къоначa хана хиннад, «наха дIадала» хIамаш, хIанз дала а долаш да, иштта хургда массаза а!

Александр ЗАРХИ,
РСФСР халкъа артист.
(АПН).

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа

21 май, 1966 шу.

РАДИО: 8.25 — «Неополитански ашарий» концерт. 8.45 — «Къона тIехье» яха передача (нохчий меттала). 16.00 — «Сий долеи бехктокхамеи гIулакх» яха беседа. 16.15 — Микрофона хьалхашка къона музыканташ» яха передача. 17.15— «Шоана дукха еза мелодеш» яха концерт. 19.00 — «Къонал» яха передача (нохчий меттала). 19.15 — «Доярка IуйрeI» яха очерк. Литературни передача (гIалгIай меттала). 19.35 — «ЛадувгIа ашараш, иллеш, халхараш» яха концерт.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Спортивни школа йистейоаккхарий сайре. 19.50 — Поэзе пхи минут. 20.05 — Дерригдунен юкъарча гIулакхех йола обозрени. 20.25 — Юха а оаха гойт «Огонек».

Нохч - ГIалгIай радиовещанен телевиденен комитета коллективо, партийни организаце, месткомо керттерча редакторга Тебоев Iабазбика Туханага, чIоагIа хала а хеташ, кодам бу цун да

ТЕБОЕВ
Хоасбота Iабазбик
кхалхарах.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-30-91; бехктокхама секретара—2-45-48; партийни вахарен, промышленнин, юртбоахамен, культуран, письмойн отделий— 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-30-91; ответственного секретаря—2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05184. Заказ № 2574